„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ“,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS
Telefonas: LACKAWANNA 5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ“,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

No. 39 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Rugsėjo (September) 26, 1930. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875. Vol. XXI

MINNESOTA HISTORICAL

Bolševikų Bylą Prieš S. L. A. Teismas Išmetė

Teismo Lėšas Užsimokės Bolševikai

Susivienijimas Triumfuoja

Chicago, Ill., rugs. 18. (Musų Koresp.). — Bolševikų byla prieš SLA. baigta! Kaip jau SLA. nariai ir „Tėvynės“ skaitytojai žino, po SLA. 36-to Seimo bolševikai apskundė SLA. Pildomąją Tarybą ir visą Susivienijimą. Savo paduotame skunde jie plačiai buvo prieš SLA. užsimoję. Jie reikalavo drausmės (indžionkšeno) prieš SLA. turtą; reikalavo, kad SLA. turtas butų jų kontrolėn perduotas; reikalavo vadovybės organizacijoje. Vėliau jie reikalavo, kad trukšmadariai iš SLA. nebutų spenduojami ir prašalinami. Iš pat pradžių jų skundai rasti nepamatuotais. Juos kelis syk teisėjas mėtė laukan, duodamas progos bolševikų advokatams tuos skundus taisyti-lopyti. Skundai buvo taisomi-lopomi keliolika atvejų.

Paskutinė skundo sulopymui proga skundėjams duota iki rugpiučio 6 d. Tą dieną stojus teisman abiejų pusių advokatams — skundas visai netyrinėtas, nes skundo tyrinėjimą pradėjęs teisėjas Feinberg buvo išvykęs atostogų, o teisėjas Friend, kuriam byla prisėjo tyrinėt, atsisakė tai daryt. Bylos tyrinėjimas atidėta neaprybotam laikui, arba kol iš atostogų sugrįž teisėjas Feinberg.

Praeitą savaitę, pasibaigus atostogoms, teismai vėl pradėjo reguliariai veikti. Laukta žingsnių bylos reikale iš skundėjų advokatų pusės. Bet, matomai, jausdamies, kad byla jau galutinai prakišta, skundėjų advokatai tylėjo ir nieko tame reikale nesakė. Tuomet akciją pradėjo SLA. gynėjai advokatai Smith, Mosre, Borden ir Olis. Jie pranešė skundėjų advokatams, kad rugsėjo 18 d. jie reikalaus galutinai paskirti bylos svarstymui dieną — arba išmesti bylą iš teismo. Tą dieną abiejų pusių advokatai pasirodė teisėjo Feinberg kambary. Iššaukta byla. Ir štai, dalinai, nuostabus reiškinys: vietoje reikalaut bylą nagrinėti, *bolševikų advokatai pareiškia, kad jie nori bylą iš teismo ištraukti. SLA. advokatams šiam skundėjų advokatų žygiui nesipriešinant, teisėjas Feinberg padarė nuosprendį, kad byla iš teismo išmesta ir skundėjai turi užsimokėti teismo lėšas.*

Taip tai ir baigėsi bolševikų byla prieš Susivienijimą. Taip tai truko tas didysis bolševikų burbulas S. L. A., su teismo pagelba, užkariauti. Vadinasi, S. L. A. laimėjo. Laimėjo gi todel, kad užpultas be pamato, neteisingai. Kadangi teismuose reikia faktų, o ne vien **šukavimų ir** visokių šmeižimų, tai bolševikų didysis užsimojimas prieš lietuvių didžiulę organizaciją susprogo.

Kad tuo SLA. draskymas butų baigta — nemanau. S. L. A. priešai bolševikai, kaip jų spauda praneša, pasirįžę Susivienijimą skųsti Pennsylvania ir New Yorko valstijose. Ar jie tai darys ir ar jiems ten pavyks — kas gali žinoti? Bet čia reikia pabrėžti, kad šiuo tarpu SLA triumfuoja! Viena bėda usikratyta. Galima tikėti, kad ir ateity nekitaip bus.

Pralaimėjus bylą, bolševikai, ypač Chicagoje, jaučiasi kaip didžiausią karą pralaimėję. Jie, kaip musę kandę, vaikščioja, tarpe save ginčinasi ir vieni kitus už nerimtai pradėtus žingsnius SLA. užkariauti kaltina. Vieni sako taip reikėję daryt, kiti — kitaip. Jų spaudoje matosi tik nusiminimas ir tolimesnių bylų vedimo pasikėsinimai. O jei kuriam bolševikų lyderiui apie bylos pralaimėjimą prisimeni, tai vos girdimu balsu teprataria: „Et, ką čia jau ir kalbėti — pralaimėjom...“ O didysis SLA. draskytojas Pruseika pareiškęs: „Durnius ir bažnyčioj muša!“ Supraskite, Pruseika labai supykęs, kad SLA. užkariavime ne jo taktikos prisilaikyta, todel jis mažesnius lyderukus ir durnina.

Bolševikams nieko teisme nelaimėjus, reikia prisimint ir tai, kas šiuo syk daugiausiai laimėjo ir kas pralaimėjo. Laimėjo ištikimieji SLA. konstitucijai nariai, laimėjo visas Susivienijimas. Pralaimėjo gi tie S. L. A. nariai, kurie nusekė paskui skardžiai šukaujančius ir musų gyvenimą ardančius bolševikus. Pralaimėjo jie moraliai ir materialiai: praleido kelis tukstančius dolerių bylos vedimui, o svarbiausia, tie nariai, kurie pasidavė bolševikų užmačioms — tampa Susivienijime suspenduoti, kai kurie jau išmesti ir nustoja visų organizacijoje teisių. Kai kurie tų narių perseni ir į kitas organizacijas nebus priimti. Ot, tai ir pasekmės tiems, kurie ėjo su vėju pamuštais trukšmadariais bolševikais!

Garbė SLA. gynėjams! Garbė tiems SLA. nariams ir darbuotojams, kurie stojo griežton kovon prieš musų brangios organizacijos puolikus! Jau išlaikyta vienas pirmųjų ir,reikia sakyt, didžiųjų puolimų prieš S. L. A. Bus išlaikyta ir kitos audros. Dabar SLA. narių pareiga ir ateity stoti su SLA. Pildomąja Taryba ir teikt jai visokiariopą paramą. O tuomet Susivienijimui by piešas bus nebaisus.

ATSISAKO SPRĘSTI LIETUVOS-LENKIJOS GINČUS.

Geneva, rugs. 19. — Buvusiame Tautų Sąjungos posėdy buvo diskusuojamas lietuvių-lenkų sienos ginčas. Lietuva, mat reikalavo, kad butų paskirta tam tikra komisija, kuri butų įgaliota ne tik išnagrinėt visą ginčo padėtį, bet ir padaryti atatinkamą savo sprendimą. Šitą Lietuvos reikalavimą Tautų Sąjunga atmetė, patardama vėl abiems šalims pradėti tiesioginės tarp savęs derybas ir rast tinkamą budą savo sienos kivirčams išlyginti.

Vakar turėjo įvykti diskusijos komunikacijos ir transportacijos tarp Lietuvos ir Lenkijos reikalu, bet tas klausimas tapo atidėtas sekančiam Tautų Sąjungos suvažiavimui, kuris įvyks sausio mėnesy.

NUSIGINKLAVIMO KONFERENCIJA ĮVYKS SEKAMĄ METĄ.

Geneva, rugs. 21. — Tautų Sąjunga savo suvažiavime, laikytame pastaruoju laiku išsprendė ateinančiais metais sušaukt visų pasaulio valstybių nusiginklavimo konferenciją.

ŽUDO IR KALĖJIMU BAUDŽIA.

Maskva, rugs. 20. — Vakar Rusijoj už „kontr-revoliucinį veikimą“ 8 žmonės sušaudyta ir 438 nubausti kalėjimu. Tačiau tas „kontr-revoliucinis veikimas“, kaip pasirodo, nėra niekas kitas, kaip tik baudimas tokiomis žiauriomis bausmėmis žmonių už auksinių ir sidabrinių pinigų taupymą.

TAUTŲ SĄJUNGOS IŠLAIDOS.

Geneva. Praeitame Tautų Sąjungos suvažiavime svarstytas sąmatas metinių išlaidų. Pasirodo, kad Tautų Sąjungos metinės išlaidos siekia iki 5,700,000 dol. kasmet. Prie to, paaiškėjo, kad visos valstybės, kurios priklauso Tautų Sąjungai kariniam ginklavimuisi kas met išleidžia apie 3,420,000,000 (tris bilionus, 4 šimtus ir dvidešimts milionų) dolerių.

NORI VOKIETIJOJ NUVERST DEMOKRATINĘ TVARKĄ.

Berlynas, rugs. 19. — Po praėjusių rinkimų, kuriuose taip vadinami fašistai padarė gana žymių laimėjimų, jie iškėlė galvas ir dabar jau eina spėliojimų, buk jie rįžtasi nuversti demokratinę tvarką visame krašte. Tai padarę, jie tikisi atsteigt kaizerio monarchiją. Tie paskalai visame krašte sukėlė smarkaus nerimo. To delei reiškiasi visai Europos taikai pavojaus.

ŠARKIO-CAMPOLO KUMŠTYNĖS.

New York, N. Y., — Rugsėjo 25 d., Yankee Stadium'e kumščiuosis Jack Šarkis, lietuvis, ir Victoro Campolo, argentinietis. Kumštynės, kaip visos pirmiau Šarkio buvusios, bus įdomios ir žymios. Šių kumštynių laimėtojas turės progos kitą pavasarį kumščiuotis su pasauliniu čampionu Max Schmeling. Apie kumštynių pasekmes pranešime sekančiame „T.“ numery.

FRANCUZAI BUDAVOJA MILŽINIŠKĄ EROPLANĄ.

Paryžius. — Coste-Bellonte, kurie nesenai atskrido iš Paryžiaus į New Yorką, eroplano „Klausimo ženklas“ budavotojas Louis Breguet rengiasi pabudavot eroplaną, kurio bus galima nuolatos skraidyt tarpe New Yorko ir Paryžiaus. Nusakoma, kad minimas eroplanas bus tiesiog milžiniškas. Jis bus varomas net 15-16 inžinų, kurie turės 10,000 arklių jėgą, ir galės skrist apie 200 mylių valandoje. Iš Paryžiaus į New Yorką šiam eroplanui atskrist imsią tarpe 30-40 valandų. Skrisdamas jis sustos Azore salyne, Airijoje ir Halifax'e. Pasikelt jis turės nuo geležinių bėgių.

DIDELĖS ŽUDYNĖS ANT BOLŠEVIKŲ GELEŽINKELIŲ.

Ryga, rugs. 20. — Maskvos laikraštis „Ežednievnyj Trud“ praneša, kad šių metų pirmuoju pusmečiu ant Rusijos geležinkelių žuvo 16,000 žmonių. Tokių pavojingų geležinkelių nėra visame pasauly.

Iš Lietuvos

VILNIAUS GYVENTOJAI REIKALAUJA SUSITAIKINTI SU LIETUVA.

Vilniaus miesto salėje įvyko mitingas protestuoti prieš Treviranaus kalbą del rytų sienos revizijos.

Mitingas priėmė rezoliuciją, kurioje protestuojama prieš vokiečių siekimus ir reiškia įsitikinimo, kad galutinai reikią susitaikinti lenkams su Lietuva, kad butų lengviau galima atsispirti vokiečių pavojui.

Mitingas taip pat pasiutė sveikinimą Prusų lenkams ir lietuviams. „Elta“.

A. VOLDEMARAS JAU PERKELTAS.

A. Voldemaras jau perkeltas į Graudučių dvarą, Kartenos valsčiaus, Kretingos apskrities. Tas dvaras yra netoli kelio, einančio iš Plungės į Kretingą. Kartenos dvarą nuomuoja atsarg. pulk. Debutas, kuris yra Kartenos valsčiaus viršaitis.

P. Voldemaras su šeima gyvena dvaro rumuose, kuriuose gyvena ir dvaro nuomuotojas. P. Voldemaro šeima užima visą namo galą.

Voldemaras yra policijos priežiuroje.

VĖL PAGAVO ŠNIPŲ.

Kriminalinė policija suėmė asmenis, šnipinėjusius lenkų naudai: Antaną Jurą, Česlovą Leoniką ir vyresn. puskarininką J. Čimbarą. Tardant, paaiškėjo, kad jie palaikė ryšius su jau ankščiau suimtais lenkų šnipais Šemberu ir Romeika. Be to paaiškėjo, kad Šemberas norėjo sudaryt šnipų tinklą kariuomenėj, bet kriminalinė policija pačioj to darbo pradžioj tai susekė ir gaują likvidavo.

RENGSIS DERYBOMS.

Lietuvos vyriausybė, baigus derybas su Latvija, pradėsianti rengtis deryboms sutarčiai sudaryti su SSSR. Derybos prekybos sutarčiai sudaryti tarpe Lietuvos ir SSSR. prasidėsiančios 1931 m. pradžioj.

NUVERTĖ KRYŽIŲ UŽ LIETUVIŠKĄ PARAŠĄ.

Kašėtų kaime netoli Marcinkonių vietos viršaitis įsakęs nuversti vieno ukininko savo žemėje pastatytą cementinį kryžių. Sugriautas kryžius esąs užantspauduotas. Sugriautas jis esąs... už lietuvišką parašą.

BUVUSIO MINISTERIO V. PETRULIO BYLA.

Krikščionių laikais buvusio ministerio pirmininko ir finansų ministerio Vytauto Petrulio byla antrą kartą nusiųsta Valstybės Prezidentui. Betardant paaiškėjo, kad Petrulis neteisėtai davęs paskolą jau uždarytam prekybos ir pramonės bankui. Nesant seimo, ministeriams bylas valstybės gynėjas gali iškelti tik prezidentui sutikus. Vieno laikraščio atstovui, ypatingoms byloms tardytojas p. Morkeliunas pasakė, kad neužtektų vietos laikrašty išskaičiuoti visus kaltinimus, kurie prikišami Petruliui. Pirmiausia Petrulis esąs kaltinamas valdžios perviršijimu ir neteisėtu pasipelnymu.

UŽSIDARĖ STAMBIAUSIAS KLAIPĖDOS FABRIKAS.

Vakar rytą atleido visus savo darbininkus Klaipėdos celulozos fabrikas, motyvuodamas tai celulozos pramonės krize.

Fabrike dirbo 900 darbininkų, gaudavo apie 90,000 litų algų kas savaitę. Dabar juos atleidus liko be duonos keli tukstančiai žmonių — skaitant jų šeimas, kuriems miestas turės mokėt pašelpas!

DEGĖ „VARPO“ BENDROVĖ.

Trečiadieny, 6 val. ryto „Varpo“ b-vės, leidžiamos „Lietuvos žinias“, kieme poriero sandely, kilo gaisras. Gaisrą pradėjo gesinti patys kiemo gyventojai, o netrukus atvyko ugniagesiai ugnį visai likviduoti. Gaisras buvo tuo labiau pavojingas, nes šalia sandėlio stovi „Shell“ kompanijos garažas, kur yra benzino. Spėjama, kad popieriai užsidegė antradienio vakare, kai sandėlin buvo atvežta naujų popierių. Nuostoliai nedideli.

ŠVENČIONIŲ GIMNAZIJA VIEŠUMOS TEISIŲ NEGAUSIANTI.

Į Varšavą važiavo taip pat ir Švenčionių gimnazijos delegacija prašyti viešumos teisių. Delegacija priėmė vidurinio mokslo departamento direktorius, kuris griežtai atsisakė duoti viešumos teises, kadangi gimnazijoj mokslas esąs blogai pastatytas. Tuo tarpu kuratorijos vizitoriai gimnaziją rado ne tik patenkinamą, bet net pagyrė. Ir suprask dabar...

Vytauto Didžiojo Minėjimas ir Vilniaus žaizda

I.

Lietuvos praeities tyrinėtojai yra priparodę, kad 500 metų atgal Vytauto valdoma Lietuva buvo pasiekusi galingos imperijos laipsnio ir kad tos galybės viršunė atatiko Vytauto vainikavimo dienai, butent 1430 m., rugsėjo 8 d.

Garsi Lietuvos istorinė praeitis yra mums dabar stiprus įrankis prieš tuos svetimšalius politikus, kurie vis dar nenori tikėt Lietuvos nepriklausomybės ateičiai vien del to, buk Lietuva neturinti istorinių savarankumo tradicijų. Kai Vytauto Didžiojo vainikavimo diena — rugsėjo 8 — tapo paskelbta LIETUVIŲ TAUTOS ŠVENTE ir reiškia Lietuvos galybės ir garbės viršunę praeity, tai musų laikais reikėtų skaityt **šviesiausiu atgimusios Lietuvos momentu** tą neužmirštamą faktą, kada Lietuvos kariuomenė, išstumusi iš Vilniaus rusų bolševikų pulkus, Gedimino Kalne iškėlė Lietuvos trispalvę vėliavą. Tas Vilniaus, kaipo Lietuvos sostinės, atvadavimas iš rusų įvyko 1920 m., rugpiučio 26 d. Tai yra didelės politinės reikšmės faktas.

Neilgai, tačiaus, Lietuvos vėliava plevėsavo Vilniuje, — vos pusantro mėnesio. Klastingi lenkai, spalių 7 d. pasirašydami sutartį Suvalkuose ir pasižadėdami Vilniaus neliesti, spalių 9 d. įsiveržė į Vilnių ir ten įsiviešpatavo, kaip Jogailos laikais.

Anais praeities laikais Vytauto genijus išvarė lenkus iš Vilniaus. **Kas paliuosuos Vilnių musų laikais?** Stebuklų bei katastrofų nelaukiame. Tik tvirtai organizuota Lietuvių Tauta sąmoningai ir nepailstamai žingsnis po žingsnio eidama prie tikslo, išvaduos Vilnių ir vėl jį padarys suvienytos Lietuvos sostine, kaip kad buvo Vytauto laikais.

Lietuvai nereikalaujame nei sprindžio svetimos (lenkų) žemės, bet niekas negali mums užgint reikalaut amžiais lietuviškas Vilniaus žemes?! Tegul lenkai kolonizuoja Vilnijoje, tegul mėgina įtikint pasaulį, kad Vilniaus krašto lietuvių jau nebesama, — tuščios jų pastangos. Vilniaus krašto gyventojai kaip buvo, taip ir liks ištikimi savo gimtajam kraštui, — Lietuvai, o lenkus kaip skaitė, taip ir skaitys atėjunais ir grobikais.

Negalime todel tylėt, kai Vilniaus krašto atėjunai mindžioja vietos gyventojų-lietuvių teises ir varu jiems bruka nusibodusią „lenkų kulturą“.

II.

Spalių 9 d., šiais, 1930 metais, sueina dešimts metų, kai Želigovskio avantiura buvo pagrobtas Vilnius. Vilniaus, Suvalkų ir Gardino apylinkių gyventojams tai buvo juodas ir liudnas dešimtmetis. Tą nelaimę giliai jaučia visa Lietuva ir visa Lietuvių Tauta. Ir kas gi toliau?

Kaunas nuo Vilniaus yra tik 100 kilometrų atstumo; o nuo demarkacijos linijos iki Vilniaus yra tik 30 kilometrų arba apie 30,000 žingsnių... Klausimas: kiek žingsnių Vilniaus link nužengė Lietuvių Tauta per 10 Vilniaus okupacijos metų? Kiek žingsnių dar reikia padaryt iki teisingo Vilniaus klausimo išsprendimo? Kokioje padėty dabar randasi Vilniaus vadavimo akcija?

Tų spirginančių musų jausmus ir protą klausimų negalime nusikratyt kol Vilnius neatvaduotas. Kaip ten bebutų, vienas dalykas yra aiškus: žodžiais Vilniaus neatvaduosime; reikalingas darbas, reikalinga žengt, o ne ant vietos stovėt.

Visoje Lietuvoje veikia galinga „Vilniui Vaduot Sąjunga“. O kodel tokios sąjungos nėra tarpe Amerikos lietuvių? Juk gan greit visos Amerikos lietuvių didžios ir mažos draugijos bei susivienijimai stovi už Vilniaus atvadavimą; juk berods visos Amerikos lietuvių politinės srovės Vilniaus vadavimo reikalą yra įsirašiusios į savo programus; juk veik visose didesnėse ir mažesnėse lietuvių kolonijose Amerikoje buvo ir yra dedamos Vilniaus reikalams aukos ir rengiami įvairūs parengimai; juk ir dabar, šiais Vytauto Didžiojo metais, yra steigiami didžiuliai komitetai ir rengiamos įspudingos iškilmės, kaip va Baltimore, New York'e, Waterbury, Chicago ir kitur!

Šiemetinės spalio 9 dienos minėjimai turėtų buti visuotini ir reikšmingi.

Visi gerai atsimename, kaip vienas išdidus lenkas akyvaizdoje viso pasaulio paklausė Lietuvos delegato: „Karas, ar taika?“ Atsakymas buvo: „Taika“. Bet kokia gali buti „taika“ be teisybės, kai Vilniaus žaizda negyja? Kokia gali buti „taika“, kada po jos pamatu norima užkast sulaužytos teisės (Suvalkų sutarties) skeveldras? **Teisybės! Štai ko Lietuva reikalauja!**

Bet spalio 9 dienos minėjimas privalo buti kas metais reguliariai atliekamas, — kaipo teisybės reikalavimo diena, kaipo lenkų papildytos nedorybės „momento“ ir kaipo vilniečių lietuvių suraminimo ir jiems moralės bei materialės pagelbos suteikimo diena.

Šiam didžiam darbui turėtų vadovaut **Amerikos Lietuvių Vilniui Vaduot Sąjunga. Tos** Sąjungos įkurimo pradžia galėtų buti padaryta per Vytauto Didžiojo iškilmes. Tai tikrai butų dar vienas rimtas žingsnis Vilniaus link.

P. Žadeikis,
L. G. K.

LENKAI SLAPTAI RUOŠIA VYTAUTO D. SARKOFAGĄ.

„V. R.“ praneša, kad lenkai yra užsakę artisto Balzukevičiaus dirbtuvėse, pagal to paties dailininko projektą, Vytauto D. sarkofagą, kuris bus pastatytas kriptoje už didžiojo altoriaus, kurioje tebėra užsilikusios lietuvių aukuro liekanos. Lenkų spauda apie tai nieko nerašanti ir lenkų komitetas taip pat nė žodžio.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trampina ir taiso sulig savo nuožiūros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

Redakcijos Straipsniai

RINKIME TINKAMUS NARIUS SUSIVIENIJIMUI.

Kiekviena fraternalė organizacija turi narių pasirinkimo teisę. Tokią teisę turi ir musų Susivienijimas. Konstitucijos patvarkymai nurodo kokius aplikantus ir kokia tvarka Susivienijimo kuopos gali priimti. Bet ar Susivienijimo kuopos laikėsi konstitucijos patvarkymų? Reikia pasakyti, kad nesilaikė ir todel šiandie turime bereikalingą audrą Susivienijime.

Amerikonų fraternalės organizacijos kietai laikosi narių pasirinkimo principo. Jose narių priėmimo klausimas yra visai kitaip pastatytas, negu Susivienijime. Į Amerikonų fraternales organizacijas ne by kas gali įstoti. Todel amerikonų organizacijose nėra tokių trukšmų, nėra blogos valios žmonių tokioms suirutėms, vaidams kelti, kaip kad lietuvių organizacijose reiškiasi. Į amerikonų fraternales organizacijas nariai priimmi tik po nuodugnaus aplikantų ištyrimo, kad siulomas organizacijai į narius asmuo butų doras, sąžiningas, teisingas ir fiziškai pilnai tinkamas.

Tokias pačias naujų narių priėmimui sąlygas nustato ir SLA. konstitucija. Tik visa nelaimė tame, kad SLA. veikėjai ir kuopos konstitucijos nuostatų nesilaikė praeity ir todel šiandie turime nesmagumus organizacijoje, turime aršesnius Susivienijimo griovikus ir ardytojus pačių S. L. A. narių tarpe, negu kuomet nors Susivienijimas išlaukinių priešų tarpe turėjo.

Todel kas SLA. konstitucijoj pažymėta ir kokie patvarkymai įdėta, tai nebereikalo tas padaryta. Bent kuriuo žvilgsniu blogos valios žmogų gali pažinti ir žinoti tik nedidelis burelis žmonių, todel tik keturiems kuopos nariams konstitucija suteikia teisę netinkamą aplikantą atmesti. Be to, konstitucija suteikia teisę ir SLA. Sekretoriui atmesti netinkamus bent kuriuo žvilgsniu aplikantus. Šitie konstitucijos patvarkymai padaryta pačios organizacijos apsaugai ir labui.

Tačiau praeity SLA. nariai ir veikėjai nesistengė šito principo suprasti. Jei pasitaikydavo vienoje ar kitoje kuopoje nepriimti aplikanto į SLA. narius delei bent kokių priežasčių, tai buvo tokių SLA. narių ir kuopų, kad net trukšmus keldavo prieš SLA. Pildomąją Tarybą, net į Seimus su skundais kreipdavosi. Kaipo pavyzdį paimkime sekamą atsitikimą: netaip senas laikas buvo atmesti trys aplikantai į SLA. 14 kuopą, Cleveland, Ohio, tarpe kurių buvo ir tulas Žebrauskas. Kiek tuomet bolševikai trukšmo kėlė ir tikrino, kad atmesti „dori, sveiki ir sąžiningi žmonės". Net vienas rimtas daktaras stojo bolševikams talkon trukšmą kelti.

Bet štai vienas tų atmestųjų, butent Žebrauskas, sutrumpina savo pavardę ir pasivadinęs Žebriu įstoja į Susivienijimą vasario mėnesy, 1930 metais. Įstoja į kitą vietinę Clevelando kuopą, butent į 136 kuopą. Mat niekas jo čia nežinojo kas per žmogus, o Centre nekliudė pakeista pavardė ir šis žmogus tokiu budu įsibrauja į Susivienijimą. Nespėjo šis žmogus įsirašyti į Susivienijimą, vos tik truputį viršaus metų laiko išbuvęs SLA. nariu, ir SLA. 36-tame Seime jau trukšmuoja. Dabar SLA. 136 kp. Senas Narys praneša, kad tas pats Žebrauskas jau ardo SLA. 136 kuopą ir agituoja narius nesiųsti savo mokesnių į Centrą. Jis agituoja narius siųsti savo mokesnius į ne esamą bolševikų „centrą". Vadinasi nespėjo Žebrauskas įsirašyti į Susivienijimą ir tuojaus parodė ant kiek jis yra „doras, teisingas ir sąžiningas" žmogus. Parodė, kad jis įstojo į Susivienijimą tikslu griauti organizaciją.

Tai vienas iš daugelio pavyzdžių, ką reiškia organizacijai tinkamų narių pasirinkimas. Jei ne šis blogos valios žmogus SLA. 136 kuopoje, tai kuopai but nereikėję pergyventi tokios suirutės, tokių nesmagumų. Vienas blogos valios žmogus sudemoralizavo visą kelių dešimtų narių kuopą. Vadinasi, pats Žebrauskas savo darbais įrodo, kad jis nebuvo vertu ir tinkamu žmogumi patapti SLA. nariu.

Dabar besiartinant žieminio veikimo sezonui, prasidės didesnis narių prirašinėjimas prie Susivienijimo. Todel akyvaizdoje viso to, kas augščiau pasakyta, S.L.A. nariai ir veikėjai privalo daboti, kad tik tokie aplikantai butų priimami į S. L.A. narius, kurie turi konstitucijos nustatytas kvalifikacijas: dori, sąžiningi ir garbės verti lietuviai. Visų SLA. narių pareiga daboti, kad raudonos ir visokios kitos šiukšlės neužterštų švaraus ir prakilnaus Susivienijimo namo. Tuomet Susivienijime bus ramybė ir geros valios SLA. nariai ir veikėjai galės ramiai ir konstruktyviai dirbti Susivienijimo labui ir tautiniai kulturiniu veikimu pasižymėti.

Daugelis SLA. kuopų neprisilaiko konstitucijos nustatytos proceduros naujų narių priėmimo reikalu. Apie tai pakalbėsime kitu kartu.

NESUBALANSUOTAS PROGRESAS.

Ką reiškia progreso nesubalansavimas? — gal ne vienas paklaus. Progreso nesubalansavimu skaitome tai, kad viena ar kita gyvenimo kryptimi progresas nušoka daug toliau, negu žmonija prie to yra prisirengus, negu kitos gyvenimo kryptys prie to yra prirengtos. Tokiame atsitikime tas progreso šuolis pastoja pavojingu pačiai žmonijai.

Šiandie pramonėje ir industrijoje mechanizacijos progresas yra perdaug toli nužengęs nuo pačios žmonijos prisirengimo tą progresą sunaudoti visuomenės naudai. Įdomus dalykas, kad žmogaus protas negyvąjį mechanizmą pajėgia daug sparčiau tobulinti, negu pats žmogaus smegenų gyvasis protavimo mechanizmas tobulėja. Kuomet šiandie žmogaus protavimo išgales perdaug yra pralenkęs mechanizacijos progresas, tai pastarasis pradeda darytis tiesiog nepakeliama sunkenybe pačiam žmogui.

Mechanizacijos pergreitas progresas griauna net rimto mokslo darbus, paverčia niekais ir socialės santvarkos pamatus. Medicinos ir higienos mokslas deda didžiausias pastangas, kad prailginus žmogui gyvenimą, o mechanizacijos progresas parodo, kad tik viduramžio pasiekęs žmogus neturi progos gyventi. Socialė santvarka didžiumoje tik viduramžio pasiekusiems žmonėms uždeda svarbias pareigas ir atsakomybę gyvenimę, tačiau mechanizacijos progresas atima visas galimybes viduramžiam žmogui gyventi ir tas svarbias pareigas atlikti, tą atsakomybę nešti. Pilno patyrimo, nuosaikaus išsilavinimo ir reikiamo atsargumo bent kokiame amate ar kitų pareigų srity žmogus pasiekia tik apie viduramžį, tačiau mechanizacijos progresas viduramžius žmones išmeta iš darbo.

Jau ne šiandie keliamas rimtas klausimas Amerikos spaudoje: kas bus su viduramžio pasiekusiais žmonėmis, kur jiems dėtis ir iš kokių šaltinių pragyvenimą semti, kuomet pramonėje ir industrijoje jiems nėra vietos? Viduramžio pasiekusiam žmogui šiandie jau labai sunku darbas gauti industrijos ir pramonės šakose. Darbdaviai net šalina iš darbų viduramžio pasiekusius žmones ir į jų vietas samdo jaunus darbininkus. Mechanizacijos progresas pramonėje ir industrijoje prityrusį ir išsilavinusį mechaniką-žmogų padarė nereikalingu. Automatiška mašinerija atlieka tą darbą nesulyginamai greičiau ir gana tobulai, todel darbdavys samdo pradinius jaunus darbininkus, kuriuos gauna už pigesnę užmokestį. Šiandie viduramžio pasiekusiam žmogui jau stoja prieš akis klausimas: kaip toliaus gyventi, kaip išmaitinti šeimą ir visą kitą su šeimos užlaikymu surištą atsakomybe nešti? Jau tukstančiai viduramžių žmonių netenka vilties savo pragyvenimui užsiemimą gauti. Kad ir šiandieninė Amerikos gyvenimą kamuojanti bedarbė sunkiausiai palietė viduramžio sulaukusius žmones.

Štai ką mes vadiname progreso nesubalansavimu. Žmogaus protavimas, kuris tvarko socialį žmonijos gyvenimą, nesuspėjo eiti kartu su mechanizacijos progresu. Todel pastarasis jau pastojo visuomenei sunkenybe. Žinoma, butų begalo naivu reikalauti sustabdyti progresą bent kurioje gyvenimo krypty. Bet reikia kas nors daryti. Amerikos socialio ir ekonominio gyvenimo tvarkytojai neatidėliojant turi šituo reiškiniu susidomėti. Visomis gyvenimo kryptimis einantis progresas turi buti sunaudotas visos visuomenės gyvenimo palengvinimui, o ne piniguočių pelnagaudystei. Tuomet išnyks bedarbės ir visokio amžiaus norintiems dirbti žmonėms atsidarys pragyvenimui pelnyti šaltinis.

ĮVAIRIOS PASTABOS

KRATOSI SAVO DARBO.

Chicagos „Draugas" piktai išbara liberalizmą ir visokių „griekų" liberalams priskaito devynias galybes. Ant kiek veidmaininga ta kunigų organo tirada prieš liberalus, tai liudija kad ir sekamas jo kliedėjimas:

„Liberalizmas, nesugebėjęs kitokiu budu įeiti į musų tautos gyvenimą, jisai pavartojo kardą, kad jo pagalba sudarius politinį valstybės viduje krizį, įvedus diktaturą ir tuo budu siekus užkrėsti visą tautos kuną liberalizmo nuodais."

Tuo tarpu visi žino, kad gruodžio 17 d. perversmą Lietuvoje suorganizavo krikščionys demokratai, jie tam perversmui vadovavo ir jie tą perversmą įvykdė. Tautininkų partijos vadus: pp. Voldemarą ir Smetoną pastatė įvykinto perversmo priekin tik delto, kad Lietuvos visuomenėje krikščionys demokratai neturėjo jokio pasitikėjimo. Jie pradžioje dalyvavo valdžioje ir tikėjosi savo diktaturą Lietuvoje įvykinti. Tačiau kuomet savo pikto tikslo pasiekti negalėjo, tai dabar bando visą kaltę nuversti liberalams. Ir kas įdomiausia, kad šitaip veidmainingai kalba pats „Draugo" redaktorius, kuris tuo laiku sėdėjo Lietuvos Seime ir dalyvavo tose krikš. dem. avantiurose.

Veltui „Draugas" bando tokiu veidmainiavimu atsikratyti atsakomybės už įvykintą perversmą Lietuvoje. Visa tauta žino, kad tik ačiu dešiniojo sparno vadams panaudota kardas ir jo pagelba įkurta diktatura Lietuvoje. Veltui, vyrukai, kratotės savo piktų darbų — jie seks jus iki mirties ir po to Lietuvos istorijon bus įrašyt.

—o—

BOLŠEVIKAI SIEKIA SLA. KUOPŲ IŽDUS PASIGROBTI.

Bolševikiškos „revoliucijos" Susivienijime audra palietė ir SLA. 63 kuopą, kuri gyvuoja Chicagos priemiesty Burnside. Pereitam kuopos susirinkime susiagitavę suėjo bolševikai ir nutarė iš kuopos iždo paskirti 100 dol. į bolševikišką SLA. griovimui fondą. Dalis narių, su kuopos finansų sekretorium p. P. Pivorunu priešaky, tokiam bolševikų nutarimui pasipriešino. Dabar „Sandaroje" tulas narys praneša sekamas bolševikų konspiracijas:

„Negalėdami gauti $100.00 iš SLA. 63 kuopos, tapo sušauktas slaptas susirinkimas, kuriame dalyvavo kp. pirm. A. Macukeviče, nut. sekr. Kuosaitis, kas. M. Macukevičienė ir keletas kitų. Gauta iš ‚Vilnie' red. slaptas laiškas, kuriame įsakyta nesiųsti pinigų į Centrą ir visokiais budais ardyti kuopą. Taip gi stengtis išgauti kuopos pinigus iš banko, kurių randasi apie $400. Taip gi įsakyta, kad tas viskas butų slaptai užlaikoma, nes kitaip nebus galima įvykdinti komunistų planai."

Be visiems SLA. nariams žinomo bolševikų konspiratyvio suokalbio Susivienijimo kuopas ardyti, čia paaiški dar ir kitas faktas, butent bolševikai stengiasi pasigrobti tų SLA. kuopų iždus, kuriose jų žmonės buvo iždininkais ar sekretoriais. Mat kokiais darbeliais pasižymi Susivienijimo griovėjai. Vadinasi, bolševikams tiek svarbu Susivienijimas, kiek jie gali pasigrobti SLA. narių sudėtų dolerių.

Todel tų visų SLA. narių ir veikėjų pareiga daboti savų kuopų iždus, kurių kuopų valdybose bolševikų „pildomosios tarybos" pasekėjai užima atsakomingus urėdus. Tokių kuopų nariai gali apsižiurėti, kad jau kuopos iždo nėra ir tuomet bylinėkis su kuopos iždo grobikais. Todel geriau laikytis atsargumo, kol dar kuopos iždas yra čielybėje ir visų narių kontrolėje.

—o—

BEREIKALINGAS BARNIS.

„Dirvos" redaktorius labai piktai bara „Tėvynės" redaktorių Vitaitį vien užtai, kad „Naujienos" patalpino bolševikų „prezidento" konspiratyvį laišką tą pačią savaitę, kuomet jis tilpo „Tėvynėje". Bet tą patį padarė ir musų kaimynė „Vienybė". Rodos kam čia reikėtų taip pyktauti, kad dažniau einanti laikraščiai galėjo patalpinti minimą laišką pirmiau, negu savaitiniai laikraščiai. Bet p. „Dirvos" redaktorius randa galimu galutinas išvadas iš to daryt ir labai smarkiai bara Vitaitį, kuris esą „pats dega socializmu" ir delto išneša nuosprendį, kad „mums tokio redaktoriaus nereikia."

Nors mes neskaitome niekam prasižengimu ir pasižeminimu „degti socializmu", bet Vitaitis nebudamas socialistu negali tos garbės priimti. Vitaičio politines pažiuras kiekvienas laikraščius skaitantis Amerikos lietuvis žino, juo labiau tai turėtų žinoti ponas „Dirvos" redaktorius, kuris turi garbės buti visuomenės mokytoju ir informuotoju. Vitaitis savo politinių pažiurų niekuomet neslėpė ir visi žino, kad jis yra Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros nariu. Net Sandaros centralinėse komisijose visuomet tarnauja ir tas skelbiama „Sandaroje". Tai tiek del „Dirvos" nuogąstavimo, kad Vitaitis „dega socializmu".

Dabar turime nuraminti poną „Dirvos" redaktorių, užtikrindami jį, kad Vitaitis to laiško kopijos **jokiam laikraščiui nesiuntė.** Jei kokius SLA. reikalais svarbius pranešimus „Tėvynės" redaktorius siuntinėja kitiems laikraščiams, tai kartu pasiunčia visiems tiems laikraščiams, kurie yra konstruktyviai nusistatę SLA. reikalais. Todel visai bereikalingas šis gana piktas pono „Dirvos" redaktoriaus barnis Vitaičio adresu.

—o—

BOLŠEVIKŲ MELŲ PAVYZDIS.

Niekam nenaujiena, kad bolševikų geltonlapiai vienais melais ir tendenciniais raštpalaikiais užpildyti. Tačiau ne visiems turbut dar yra žinoma, kad bolševikų lapai skelbia tiesiog fantastiškiausius melus. Dabar štai pavyzdis: Chicagos bolševikų lapas giriasi SLA. griovėjų „neišpasakytais laimėjimais" Detroito SLA. 21 kuopoje ir tenai pripasakoja net štai kokių „baisenybių" iš praeito SLA. Seimo:

„Vienus iš delegatų sumušė, sukruvino, kitus skundė federaliai valdžiai del deportavimo, areštavo ir bandė apkaltinti už grąsinimą revolveriais, o trečius išgrudo lauk iš posėdžių svetainės ir į jų vietas privarė tokių delegatų, kurių daugumas netik kad neatstovavo jokios kuopos, bet nei patys nėra ir nėra buvę SLA. nariais."

Matote kokių „baisenybių" bolševikų geltonlapis pripasakoja. Vadinasi, su kiekvienu bolševikų lapuose prisiminimu praeito SLA. Seimo bolševikų „skriaudos" ir jų priešų „nuodemės" didėja. Todel nesistebėkite SLA. nariai, jei sekamu kartu prisimindami bolševikų lapai praeitą SLA. Seimą paskelbs, kad visi Meldažio svetainės „seimininkai" SLA. Seime buvo užmušti ir kad SLA. Pildomosios Tarybos nariai „nėra ir nėra buvę SLA. nariais".

Rimtai argumentuoti su šitokiais bolševikų melagiais butų tolygu, ką tinklu vėją gaudyti. Patys SLA. Seimo delegatai žino geriau už kitus ar jie turėjo teisę atstovauti SLA. kuopas, ar ne ir ar jie yra SLA. nariais, ar ne. Įdomu tik tas, ką bolševikų geltonlapiai mano atsiekti šitokius melus skelbdami net SLA. Seimo 307 delegatų adresu? Jei šitokius tiesiog kvailus melus jie drįsta skelbti viešai savo geltonlapiuose, tai kiekvienas gali numanyti kokius melus jie skelbia Seime nebuvusiems SLA. nariams, kad tuo budu juos suklaidinti ir sudemoralizuoti.

Kiek yra teisybės šituose bolševikų meluose, tiek yra teisybės ir visose bolševikų nesąmonėse SLA. reikalais. Tiek galima tikėti ir jų pasigyrimui savo „laimėjimais" SLA. 21 kuopoje.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. A. MONTVIDAS, 1579 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

BURNA IR GERKLĖ.

Rašo **Dr. A. Montvidas.**

(Tąsa)

Kruopuotas Chroninis Gerklės Įdegimas.

Šitas gerklės įdegimas gerokai skiriasi nuo paprasto įdegimo, nes skylutės gerklės plėvėj pakįla arba išpurpsta ir yra panašios į raudonas kruopas. Pasirodo, kad ne tiek pati plėvė, kiek jos skylutės, iš kurių varva į vandenį panašųs skystis gerklės vilginimui, tampa įdegtas. Apie jas susirenka daug mažų kraujagyslių ir mėsų, užauga storiau, negu reikia. Šitokių kruopelių gerklės užpakaly gali buti tik kelios arba nemažas skaitlius. Jeigu jos randasi gerklės šonuose, tai mėsos ten žymiai padidėjusios.

Kruopuotas gerklės įdegimas yra labai įkiri liga, nes ji gali tęstis kelis metus ir net visą amžių. Gydymui ji nelengvai pasiduoda. Sustiprinimui abelnos sveikatos dažnai prisieina keltis į kurortus, kur esama tinkamų miniralinių vandenų. Priseina gerti gydytojo nurodytus tonikus ir vartoti vaistus pačiai gerklei. Geriausi rezultatai gaunami, kuomet padidėjusios mėsos yra išdeginamos elektros pagelba.

Kodel pas vienus gerklės plėvės ir jos liaukų skylutės tampa įdegtos, o pas kitus ne, nelengva atsakyti. Išrodo, kad esama kokio tai palankumo. Ypač kurie yra linkę gaut reumatizmą, tonsilitą ir panašias ligas, dažnai gauna ir šią chroninę ligą. Apsisaugot jos galima tik stiprios sveikatos išlaikymu, prašalinimu visko, kas gali gerklę įdegt ir gavimu tinkamo patarimo nuo gydytojo, kaip išvengt palankumo reumatizmui ir panašioms ligoms. Atsiradus ligai, juo greičiau gydomasi, tuo geriau, nes vilkinimas galų gale veda prie gerklės mėsų nykimo (vytimo), kuris jau nepataisomas. Bet apie tai kalbėsiu vėliau. Nors nėra tikrų įrodymų, vienok pastebėta, kad smarkus tabako, ypač papirosų, rukytojai, dažnai gauna šią ligą. Netvarkus balso vartojimas yra dar dažnesnė priežastis. Tuli žmonės perdaug kalba, dainuoja, rėkauja. Anglai net ir pačią liga vadina „clergyman's sore throat". Ne tik kunigus ji vargina, o ir daininkus, ir kalbėtojus ir, manau, nemaža pletkininkus. Vienok ji retai tepaliečia koserę, kur randasi balso stygos. Kur kas dažniau pasilieka gerklės užpakaly arba jos šonuose ir retkarčiais nukeliauja iki nosinės gerklės dalies (kiek augščiau gomurio). Tuomet ausys daugiau ar mažiau gali apkursti arba jose darosi nereikalingi garsai.

Skaudėjimo ši liga nedaro, tik gerklė visuomet tampri ir sausa, kalbant ir dainuojant atsiranda reikalas balsą taisyt atsikraukštimu. Kodel tai jis vis užsiklijuoja. Pailgintas jo vartojimas ima skaudėt gerklę. Juo tolyn, tuo daugiau pastangų priseina vartot balsingam kalbėjimui ir dainavimui. Su laiku balsas netenka tono, pasidaro, kaip sakoma, storas arba karkiantis. Geras daininkas, kaip sakoma, netenka balso; kalbėtojas ir pamokslininkas po kelių balsingų sakinių pradeda stenėt, atsikosėdamas kalbėt. Tiesa, pasitaiko matyt žymių permainų gerklėj, kurios suminėtų keblumų nedaro, bet kartais visai menkos permainos juos sukelia.

Kaip jau sakiau, iš sveikų gerklės plėvės skylelių ir jos liaukų varva į vandenį panašus skystis. Kuomet jos chroniniai įdegtos, sutirštėjusi glitinė medžiaga su puliais kyšo iš jų, lyg varškės gabalėliai. Kuomet jie susilieja į kruvą, pasidaro tartum plėvė, kurią nelengva atkosėt. Kuomet ji nosinėj gerklės daly, kur dažniausia pasitaiko, ligonis bando gerklę išvalyt knarkimu ir kosėjimu.

Sutinusi Gerklė.

Išrodo, kad chroninis gerklės įdegimas gali privesti prie šitos ligos, vienok dažniausiai atsitinka ryšyje su chroninėmis nosies ligomis, ypač kuomet ima vysti nosies glitinė plėvė. Ji randama pas išblyškusias moteris, sausame ore dirbančius darbininkus ir tuos, kurie geria daug arbatos, kurioj laikomi arbatžoliai ilgą laiką.

Jokio įdegimo gerklėj nesimato, bet jos plėvė yra suplonėjusi, sausa ir blizga. Kartais ji yra aplipusi sausa plūta, kuri del susirinkusių į ją nešvarumų gali buti tamsi.

Del mėsų sumažėjimo gerklėj vietos daugiau, negu paprastai. Plėvės sausumas daro nuolatinį nemalonumą. Sausą maistą nelengva nuryti. Seilių ryjimu ir liežuviu nuolatos bandoma gerklę sudrėgninti.

Kuomet liga įsisenėja, pagelbos nėra, nebent vaistai gerklės vilgimui. Nereikia jos gauti, jeigu galima. Stiprios sveikatos užlaikymas ir prašalinimas tų priežasčių, kurias suminėjau, dažnai apsaugos. Pastebėjus ją, reikia kreiptis į gydytoją, kuris gerklės plėvės stimuliavimu vienokiais ar kitokiais vaistais gali sulaikyti tolesnę jos eigą. Netoli visuose atsitikimuose ir nosį priseina gydyti. Kuomet vytimas darosi nosy ir gerklėj, ligonio kvapas dvokia.

(Daugiau bus)

JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE JAUNUOLIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko.
KUDIRKA.

Už Didijį Susivienijimą

Persiskaitykit ir Pagalvokit.

Jaunas žmogus ar jaunoji moterie, sustokit truputėlį ir pagalvokit: jei jums sunkoka galą su galu sudurti, kuomet jųs dirbate, tai kaip jusų šeima ar tėveliai gyvens tuomet, kai jųs iš šio gyvenimo prasišalinsit?

Sunkieji laikai ateina ir praeina. Bet musų gyvenimo metai maršuoja pirmyn ir nėra pasauly tos galybės, kuri galėtų tai sulaikyti. Atsiminkit, apdraudos draugijos pagelbsti milionams šeimynų šiame pasauly, kai jų užlaikytojai miršta. Tos pačios apdraudos draugijos pagelbėjo ir dar gelbsti šimtams tukstančių jaunuolių išeiti augštuosius mokslus. Tos pačios apdraudos draugijos gelbsti tukstančiams žmonių išlaikyt savo namus, kad neišpardavus varžytinėse. Be apdraudos daugelis jaunų žmonių, kurie savo mylimus užlaiko, šiandien valkiotųsi po visą kraštą, kaip kad daugelis valkiojasi tų, kurie savo senomis jėgomis jau nebegali nieko veikti.

Bet taip gi atsimink, kad apdrauda nėra tai prekė, kurią by kada gali nusipirkti. Norint turėt apdraudos apsaugą, turi but geroje sveikatoje. O jei dar nesi apsidraudęs — ilgai nelauk; nelauk kol ateis liga arba busi jau persenas apsidrausti. Juo anksčiau apsidrausi, tuo pigiau ta apdrauda tau kainuos. Kožnas praėjęs metas ir apdraudos mokestį padidins.

Kuomet nusitarsi apsidraust, atsimink apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Ši organizacija apdraus tave, kaip lygiai ir tavo šeimą. Taip gi, jei esi šios organizacijos nariu, gal žinai tokius savo draugus, kurie dar nėra SLA. nariais. Pakalbink juos prie SLA. prisirašyti. Atlik savo pareigas. Tuo tu pagelbėsi savo draugui apsaugot save ir savo šeimyną. Tuo tu taip gi pagelbėsi šią organizaciją narių skaičiumi padidinti.

Buk tikru fraternalės organizacijos nariu! Garsink savo organizaciją! Atsimink, kad apsaugos liudymas yra vienas iš geriausių morgičių palyginus su visais investmentais. Kiekvienas šimtas centų visuomet vertas dolerio.

J. H. Puida.

Edmundo de Amiči.

Pirmoji Diena Mokykloje

Šiandien pirmą sykį buvau mokykloje. Trys mėnesiai vasarojimo, vasaros gyvenimo laukuose, praėjo, kaip sapnas! Mama nusivedė šįryt į mokyklą įrašyti į trečiąjį skyrių.

Galvojau apie laukus, kaimą, ir ėjau nenoromis. Šiandien visomis gatvėmis slinko daugybės vaikų. Abu knygynu buvo pilna tėvų ir motinų — pirko vaikams knygas, sąsiuvinius, krepšelius, dirželius. Prieš mokyklą grudosi tiek žmonių, jog mokyklos sargai vos tespėjo visiems duris varstyti, klausiami kiekvienam atsakinėti, sužiurėti, kad bent kiek butų mokykloje tvarkos.

Pas pat duris pajutau, kad mane kas už peties nutvėrė. Tatai buvo mano antrojo skyriaus mokytojas (pas jį pernai mokiausi). Jis stovėjo toks jau linksmas, kaip visuomet, tokiais pat rudais, išsisklaidžiusiais į visas šalis plaukais. Jis man tarė:

—Ką, Enriko, dabar jau mudu amžinai skiriavos?

Gerai žinojau, kad amžinai, ir bet gi skurdu man rados nuo jo žodžių.

Mudu su mama vos-vos prasistumėva pro duris. Ponios, ponai, moterėlės, darbininkai, valdininkai, senelės, tarnaitės — visi, viena ranka nusitvėrę, už rankos po vaiką, antroje nešini raštais apie vaikų pakylėjimą į kitą, augštesnįjį skyrių, — visi gruste grudosi poilsio salėje ir lipynėse.

Man malonu buvo vėl pamatyti didžioji poilsio salė apatiniame augšte, su durimis į visas septynias klases. Čia juk ištisus trejus metus praleisdavau beveik visas savo tarpumokslinio dienas.

Ji pilna dabar žmonių. Joje tik švaistėsi — ėjo ir grįžo — mokytojos. Mano mokytoja, ta, kuri mane mokė, kada pirmajame skyriuje tebebuvau, linktelėjo man nuo savo slenkčio klasės galva ir pasakė:

—Na, Enriko, tu dabar augštai, antrajame augšte busi. Dabar čia nė pro šalį nebeeisi!

Aplinkui direktorių pilna buvo moterų, nusiminusių, kad jų vaikams neteko mokykloje vietos. Man pasirodė, kad direktoriaus barzda kiek daugeliau nužilo, kad ji dabar žilesnė, nekaip pernai. Vaikai — vieni baisiai ištįso, kiti padrutėjo, kiti buvo tik saule labai nudegę

Apatiniame buste, kur buvo jau išskirstyti visi mokiniai, įstojamosios klasės vaikiukai nenorėjo eiti į savo klasę — spyrėsi, kaip kokie nelyginant asiliukai: jie traukte reikėjo traukti į klasę, vilkte vilkti, bet kai kurie, pagaliau, kad ir įvilkti spruko iš savo suolų; kiti matydami išeinant savo tėvus, buvo jau beraudą, ir tėvai noromis nenoromis grįžo atgal, ramino savo vaikelius arba vedėsi su savim laukam. Mokytojos, visa tat matydamas, tiesiog aimanavo, rankas leido.

Mano mažesnysis broliukas pateko į mokytojos Delkačios klasę, aš į antrąjį augštą mokytojui Perboniui.

Dešimtimi visi jau savo klasėse buvom. Musų klasėje yra penkios dešimtys ir keturi vaikai. Iš mano antrosios klasės draugų su manimi bėra penkiolika ar šešiolika vaikų, tarp jų — Derossi, tas, kuris visuomet pirmąją dovaną gauna.

Mokykla pasirodė man tokia mažutytė, nuobodi: prieš akis tebestovėjo miškas, kalnų kalneliai, vasaros grožybės. Paskui atsiminiau ir savo pernykštį mokytoją, tokį gerą, mažutį. Jis vis juokdamasis ir del savo mažumo atrodydavo mums lyg musų draugas, ir man gailėjo, kad dabar jo nebematau.

Musų naujasis mokytojas — augštas, be barzdos, ilgais žilais plaukais, tiesia raukšlėta vidury kaktos raukšlike; jo balsas drutas, jis žiuri į mus akis įsmeigęs, tarytum norėdamas išskaityti, kas yra musų galvoje ir širdy, ir nė maž nesijuokia.

Tariau sau: „Še tau ir pirmoji diena! Dar devyni mėnesiai mokytis. Kiek valandų, mėnesinių egzaminų, kiek darbo mus laukia!" Ir staiga įsigeidžiau butinai pamatyti dar sykį, prieš išeisiant, mamą; ėmiau ir nubėgau, ir nubėgęs pabučiavau jai rankelę. Ji tarė:

—Nebijok, Enriko! Buk vyras! Mokysivos drauge.

Ir sugrįžau atgal linksmesnis. Tiktai gaila, kad nebėr su manimi mano mokytojo, kad nebematau jo taip gražiai ir linksmai šypsantis, ir mokykla rodos man nebe tokia gera, kaip pernai.

LIETUVOS VĖLIAVA.

1. **Tautos Vėliava.** Ši vėliava yra raudona, su baltu Vyčiu (Žirgvaikiu). Apie šią vėliavą istorijos raštuose randame sekančių aprašymų. Šita vėliava jau buvo vartojama Didžiojo Vytauto laikais. Ar pats Vytautas ją įvedė, tikrų žinių nerandama. Vytauto viešpatavimo pradžioje jau buvo įvairių kitų Lietuvos vėliavų, nes pirm jo buvo daugelis mažų kunigaikščių, kurie valdė tam tikras Lietuvos sritis ir kiekvienas turėjo savo žymes. Tačiaus senovinėse Lietuvos kronikose yra minima, jog visi lietuviai karo metu vartodavo raudoną vėliavą. Todel galima manyt, kad visi lietuviai, kuomet susitelkdavo į didesnius karus prieš savo priešus, visuomet nuo senų laikų vartodavo raudoną vėliavą su Vyčiu, kaipo įkvėpimo ženklu „vyti" savo priešus.

2. **Valstybės Vėliava.** Ši vėliava yra trijų spalvų: geltona-žalia-raudona. Ji įsteigta 1918 metais Vilniuje per Lietuvos Valstybės Tarybą. Kokią reikšmę turi šitos spalvos, tikrai nežinoma. Spėjama vienok, kad jos turi sekamus simbolius: Geltona spalva reiškia gintarą arba valstybę gulinčią ant Baltiko juros, kuri nuo senovės turi savo vardą „gintarų jura". Žalia svalva reiškia amžinai žaliuojančių girių kraštą, nes dar nuo senų lietuvių-latvių prosenių „Girulių", iki šiai dienai Lietuva pasižymi eglių ir pušų girių gausumu, kurios žaliuoja žiemą ir vasarą. Ant galo raudona spalva reiškia bendrą lietuvių tautos vėliava, po kuria jie eidavo susitelkę į karus.

3. **Prekybos Vėliava.** Rausvai-palša su balta šarvuota ranka, turinčia iškeltą bardišių. Ši vėliava ir gi priimta 1918 m. Vilniuje, nors ji retai tevartojama.

JAUNUOLIAI

Šiuo prašome visų jaunuolių rašinėti „Jaunimo Keliuose" apysakaičių, pasakėlių, eilių, juokų, galvosukių bei šiaip įdomių rašinėlių. Taip gi butų malonu, kad jaunuoliai mums pranešinėtų žineles iš savo gyvenimo: parengimų, sporto, pasižymėjimų ir tt.

SVETY JAUNYSTĖS!

Svety jaunystės, linksmų dienelių
Nebepaslėpki širdy ramioj,
Jog nuo lengvučių tavo dainelių
Krutinė mano džiaugsmą kartoj'.

Svety jaunystės, akordų grožėj'
Sužadink viltį mano mielai,
Jausmų gyventoj laimės bakužėn
Greitai skubėki, bus jau vėlu...

Šnera valtelė mano gyvybės
Bangoj gyvatos pilnoj audrų...
Jėgų suteikti, taip gi laisvybės,
Kad nepabugčiau žiaurių vėtrų.

Svety jaunystės, mėlsvoj padangėj
Uždegki žvaigždę man ateities,
Nes aukso svajai skęsta bedugnėj
Nebesuradę niekur rimties...

Svety jaunystės aukso svajonės
Siųski pasaulin laisvų deivių;
Mane skandina sunkios dejonės,
Nešdamos laimę prie liudėsių.

Svety jaunystės, amžiną dainą
Skambiai pragyski aukso tinkluos',
Te valandėlė meili kiekviena
Žėrės malone, džiaugsmu alsuos.

P. Gaidamavičius.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS.

(Jonukas iš Lietuvos rašo savo pusbroliui, Petrukui, Amerikoje).

Brangus Petreli:—

Štai, jau pradėjau mokytis. Mane, su pagyrimu, perkėlė į augštesnį skyrių. Jei seksis gerai mokytis, tai šįmet pradinę mokyklą jau baigsiu. Tikiu, kad seksis, nes aš labai mėgiu mokytis. Šįmet mes turime naują mokytoją. Tai nedidelis, juodaplaukis, apysenis, rauktaveidis vyras. Bet ne visuomet jis suraukta kakta vaikščioja. Jis labai maloniai nusišypso į tuos mokinius, kurie pamokas gerai moka. Bet piktai ir negražiai susiraukia tam, kuris į klausimus kaip reikiant neatsako. Jis mane myli. Ir man šitas mokytojas labai patinka. Jei jis piktas, nereikia jo kaltinti. Juk jei mokinies, tai reikia ir išmokti; jei neišmoksti — kas nors turi už tai pabausti. O tą darbą kaip tik mokytojai ir atlieka.

Turime labai daug lietaus. Nė saulutės kai kurią dieną nematome. Žinai, nuobodu, kai saulutė po debesėliais pasislepia. Tuomet rodos ir gyventi nesinori. Ir lauki-lauki, kol ta musų mylimoji saulutė pasirodys. Juk saulutė, tai musų džiaugsmas, musų gyvybės teikėja.

Skubu pamokas išmokti. Kaip gi tau sekasi? Kuriame skyriuje esi? Ką mokysies, kai pabaigsi pradinę mokyklą? Turbut į gimnaziją eisi? Aš tai vargiai gimnazijon pakliusiu. Tėvelis vis žada leisti, bet pas mus tų pinigėlių taip maža. O kaip aš norėčiau mokytu vyru buti!

Na, rašyk. Lauksiu. Rašyk apie viską, kas tik Amerikoje dedasi.

Tavo pusbrolis,

Jonukas.

ĮVAIRUMĖLIAI.

Prasiskolinus Šalis.

Iš visų pasaulio valstybių daugiausia skolų turi tai Lenkija. Ji yra skolinga sekamai: Francijai — 1,072,313,493 frankus, Amerikai — 311,834,578 dolerius ir 1,000,000 svarų sterlingų, Anglijai — 4,253,970 svarų sterlingų, Italijai — 17,780,000 kronų ir 1,312,000 svarų sterlingų, Danijai — 6,370,790 kronų ir 4,650,000 dolerių, Šveicarijai — 78,750,000 frankų, Čekoslovakijai — 17,1000,000 frankų, Austrijai — 335,000 šilingų.

Tylėjo 50 Metų.

Amerikoje yra moteris, kuri per 50 metų savo noru nepratarė nė vieno žodžio. Budama jauna mergina, ji buvo vieno vyriškio apvilta. Ta nelaiminga meilė tiek į mergaitę paveikė, kad ji pasižadėjo neištekėti ir nepratart į žmones 50 metų bėgyje nė vieno žodžio. Savo pažadėto nusistatymo ji išsilaikė. Bet tam laikui praslinkus, ji norėjo prabilt į savo artimuosius. Tačiau ji, nusigandusi, pastebėjo, kad jau nebegali ištart žodžių. Ji jau nebemokėjo kalbėt ir tarė kaž kokius neaiškius garsus. Dabar jai teks išnaujo kalbos mokytis.

Gyvulių Tarpusavė Pagelba.

Nelaimėje gyvuliai labai kilnųs ir drąsųs. Jų draugiškumas gali but mums pavyzdžiu. Jie niekuomet, ištikus nelaimei, nepalieka savo draugų ir artimų, bet stengiasi jiems padėt.

Priminsime vieną pavyzdį iš bezdžionių gyvenimo. Kartą aras pagrobė mažą bezdžionę ir norėjo ją nusinešt, bet bezdžionė stipriai užsikabino už medžio ir taip garsiai pradėjo rėkt, kad kitos bezdžionės cypdamos puolė ją gelbėt. Visos bezdžionės pradėjo taip labai arui pešiot plunksnas, kad jis, nežiurint jo milžiniškos jėgos, turėjo bezdžionę paleist ir pagalvot apie savo gyvybę.

JUOKAI

Moderniški Vaikai.

Jonukas: — Kai aš užaugsiu, gydytoju busiu.

Juozukas: — O kai aš užaugsiu, tai graboriu busiu ir tavo visus pacientus palaidosiu.

—o—

Elgėta Gimtadieny.

Elgėta:—Poniute, gal malonėtumėt man šmotelį pyrago suteikti?...

Poniutė:—Pyrago!? O duonos ar neužtenka?

Elgėta:—Paprastomis dienomis užtektų, bet šiandien mano gimtadienis, poniute...

—o—

Profesoriai ir Atletika.

—Kas yra kolegijos profesorius?

—Tai žmogus, kuris užmokestį gauna po to, kai kas nors atletikos mokytojams apmokėjus atlieka.

—o—

Kuris Kaltas?

—Kodel tu neini į gričią, Juozuk?

—Mamytė ant manęs supykus užrakino duris — negaliu įeiti.

—O kodel ji supykus?

—Kad neinu į gričią.

IEŠMININKAS

KASTANTAS KRISTUTIS

(Tąsa)

Tam tetruko stiprios valios žmogaus vieno veik smo ir jų laimės užsidegusioji žvaigždė dar ilgai butų žibėjusi. Jis pajuto, kad žiaurusis likimas žaidžia jais, kaip menkutėliais žaislais, kaip audringas vėjo sukurys, kad nešioja pagavęs lengvą dulkelę, kol ją nuskandina audringose juros bangose. Jis pajuto, kad išslydo jam iš rankų paskutinysis įrankis, kuriuo galėjo grąžint pirmykštę laimę...

Kambary buvo tokia tyla, kad adatos nukritimas butų padaręs nemažą trukšmą. Po valandėlės jis atsipeikėjo ir išsitiesė visu savo ilgiu, reikšmingai mostelėjo ranka ir kaip vėjo nešamas išbėgo pro duris į kiemą. Bet Marės nebebuvo čia niekur matyt. Mėnulis dar pažvelgė iš po juodų debesų ir vėl greit pasislėpė, lyg bijodamas regėt kas darosi žemėje. Už upės užuolankos netolimame pušyne suklykė pelėda...

V.

Netrukus jis grįžo į kambarį visas lyg nesavy. Veide jo buvo ryškus nusiminimo šešėlis. Rodės, kad jautrioji siela paliko jo kuną ir švelnieji jausmai sustingo kaip ledas. Rodės, kad koks aštrus peilis įsismeigė jam į širdį ir skriodės vis gilyn ir gilyn. Tik akys bežibėjo, žvilgsniu į nematomą tolį. Įėjęs į vidų žvilgterėjo pro langą, paskui atsisėdęs prie stalelio valandėję rymojo. Prieš jį stojos pasaulis su visu savo vilingumu. Jo akyse mirguliavo keisti vaizdai susiburusių šešėlių, kaip vakaro miglotame sambrėšky, palikdami jo sieloje pilną sukrikimą.

Paskui jis pakilo nuo kedės, užsidegė žibintą, užsidėjo kepurę ir išėjo pro duris. Išeidamas jis nepažvelgė nė į laikrodį, kaip tat lig šiol buvo įpratęs daryt, tik lengvai užtrenkęs duris nuėjo per kiemelį pagal geležinkelį.

Po valandėlės jis buvo matomas ties kryžkeliu ant kalnelio kur geležinkelis perkerta vieškelį. Ten stovėdamas ilgą laiką, kaip sustingęs jis žiurėjo į tą pusę, iš kur dažnai budavo pas jį Marė ateina. Iš tos pat pusės šį kartą turėjo ateit ir greitasis traukinys.

Naktis buvo tyli — tyli mėnesiena. Niekur nė gyvos dvasios nematyt. Nutilo vėjalis snabždėjęs po šlamančius lapus. Nuščiuvo ir žiogeliai, nebegirgždino savo sparnelių. Lakštingala, toji nakties tylumo nenuorama ir ji nutilusi klausėsi šventosios nakties tylos...

Netilimais išvydo iešmininkas slenkant permatomą šešėlį, kaip baltos miglos debesėlį. Tas šešėlis palengva slinko artyn ir vis labiau ir labiau trištėjo. Galop pasirodė žmogaus pavidalas — baltuose rubuose mergaitė. Priėjęs arčiau prie slenkančiojo šešėlio iešmininkas išvydo aiškų Marės paveikslą. Jos akys žybsėjo, kaip tos didelės žvaigždės, žerdamos amžinojo ilgėsio spindulius. Ji skaisti, kaip gyva šypsančiai sudėtomis lupomis. Veidas jos švietė ne žemiško skaistumo šviesa. Kairiąjame galvos smilkiny iš po sudraikytų geltonų plaukų buvo matyt kruvina žaizda; šviežias kraujas siaura sriovele tekėjo per jos rausvai išblyškusį žandą žemyn ant šilkaryšių apsiaustų pečių. Ji žengė žemės kojomis nesiekdama. Jos judėsiai buvo lengvutėliai, lengvutėliai. Palengva, palengva ji iškėlė augštyn dešinę ranką, kaip ženklą pakilimo nuo žemės. Praeidama pro iešmininką, ji pažvelgė į jį mirties siaubo žvilgsniu, palikdama ant jo mirties šešėlį...

Iešmininkas sekė su žibintu rankoje paskui Marės šešėlį. Ji daugiau nebepažvelgė į jį ir žengė į priešakį geležinkeliu, kaip kapų tyla lengvos oro bangos nešama. Prisiartinusi iešmą, ji vos pastebimai apsistojo, palengva ėmė kilt augštyn ir nykt iš iešmininko akių...

Tuo metu spiegiančiu balsu sušvilpė garvežio švilpukas ir pasigirdo važiuojančio traukinio artimas trukšmas. Iešmininkas smarkiai kruptelėjo, atšoko atgal ir tuo pat laiku, kaip iš miego nubudęs jis pamatė pusiau atvertą iešmą į kitą geležinkelio pusę. Tvirtai laikydamas rankoje jis iškėlė augštyn žibintą, raudona šviesa. Bet traukinys jau čia pat. Ilgi liepsnos liežuviai plakės po garvežio ratų. Tą pat akimirkantį prilėkė iešmininką su dideliu garmėjimu traukinio garvežys ilga virtine keleivinių vagonų vežinąs. Ir kaip keturių perkunų trenksmas pasigirdo traukinio priešaky sprogimas. Su ugnimi, garais ir dumais pakilo į augštį, kaip storas debesys ir smarkiai versdamasis kamuolių kamuoliais veržte veržėsi į padangius, darydamas ugningai rausvą pašvaistę. Sukrito traukinio paviršy ilgai ištįsusi baltų dumų sruoja ir garbinuotais ritulėliais sukdamosi nuplaukė per upę į pušyno pusę. Kartu su sprogimu baisiu kauksmu snirpšdama atskilusi skevaldra atsimušė iešmininkui į galvą. Jis apsveigo ir nukrito žemėn. Jam pasirodė lengva; jis nebejuto smugio skausmo, nebematė, kaip ilga vagonų virtinė neapsakoma jėga grusdamosi į priešakį, vienas ant kito lipo, vienas kitam į vidų lindo, laužė, o kiti per baisų susigrudimą, kaip kilpa išspriegė į viršų ir duždami, luždami su baisiu, neapsakomu gurmėjimu krito žemyn. Jis nebegirdėjo nė skaudžiųjų aičiojimų, žmonių graudžiųjų dejavimų...

* * *

Rytmety išaušus geležinkelio stoty dar tebebuvo pilnas sambruzdis. Žmonės su dideliu smalnumu vienas kito teiravosi apie vakarykščiuosius įvykius. Didesnį smalsumą miniai kėlė, kad tų įvykių jokių kaltininkų nebuvo rasta. Čia buvo girdėt visokių spėliojimų, nebutų dalykų pasakojimų. Tula moteriškė atsidėjusi pasakojo kitai apysenei savo draugei, kad ji pati savo ausimis girdėjusi, jog Sutkų Marę užmušęs iešmininkas Kikilis, už tą, kad Marė nesutiko su juo be šliubo gyventi, paskui, kai pamatė, kad blogai pasielgė ir gali dar policijai įkliuti — pats nusigando savo darbo. Bijodamas, kad jį už tai nepakartų, susiieškojo didelį, didelį akmenį, paskui nusinešęs tą akmenį ir įkišo į iešmo tarpą, kad važiuodamas traukinys su visais keleiviais galą gautų. Pirma, sako, tas iešmininkas pagadino iešmą, o kaskui pats ant to paties iešmo rankenos pasikorė... Pravažiuodamas traukinys, kaip davė su savo pirmgaliu, taip ir nusviedė Kikilį, tą pasikorėlį į šalį... Ant iešmo rankenos beliko viena pakaruoklio virvė kadaroti.

Tą rytmety, tolokai nuo ieškininko namelio, ties didžiuoju upės atkriaušiu, nukritusi pagal pat geležinkelio bėgius rasta negyva Marė. Jos galva kairiajame smilkiny buvo kiaurai prakirsta. Ji gulėjo nukritusi kniupščia, šiek-tiek persivertusi ant kairiojo šono, ranką po savęs pasilaužusi. Dešinioji jos ranka buvo atmesta į šalį, lyg stengtasi atsikelt. Bet, matyt, ji greit buvo numirusi. Suklekusio kraujo letakas buvo nutekėjęs ilgu pataku žemyn. Ji rodėsi ne mirusi, bet kaip mieganti. Veidas jos tebebuvo, kaip gyvas, skaistus, o puikiai sudėtos lupos, rodos, šypsojos, kaip gražų sapną sapnuojant. Rodos, kad ji ne mirte buvo numirusi, bet migte užmigusi... Pralėkdamas vėjas judino jos baltą suknelę ir draikė šviesiai geltonus plaukus... Netoliese, ant žemės buvo pamestas kruvinu galu gelžgalis...

— Ir žinai, kaimynel, koks gyvenimas, toks ir galas buvo to iešmininko. Gyvas budamas gyveno susidėjęs su piktomis dvasiomis. Visokius burtus darė. Sako, su numirėliais susikalbėdavo, del to ir ne savo mirtimi mirė. Rytmetį, saulei patekėjus, pasakojo žmonės kurie matė tą iešmininką negyva gulint netol iešmo, kur traukinys pereitą naktį susidaužė. Baisu, sako, ir pažiurėt, plaukai šiaušiasi regint tą biaurybę: guli galva perskelta augštinelka atvirtęs, vieną ranką į šalį atmetęs, baisiai išsižiojęs, dantis atskalijęs, iš gerklės kruvinos putos tekėjusios, akys išsprogusios... Pro šalį eidami žmonės žegnojosi iš baimės.

Dabar doras žmogus bijosis ir praeit pro tą vietą, o jau tame name, kur tas iešmininkas gyveno, kažin kas benorės gyvent po tokio atsitikimo. Dar ko gero, girdėjau žada jį ten pat patoli ir palaidot. Tuomet, sergėk Viešpatie, ne savo mirtimi miręs vaidinsis gyviesiems, neduos ramybės nė apylinkės gyventojams.

Taip besikalbant, bešnekučiuojant, trys policininkai nusivedė du areštuotus vyrus. Žmonių minioje vėl prasidėjo naujų kalbų, naujų spėliojimų.

Apie dešimtą valandą ryte, kaž kas nedrąsiai pasibeldė į geležinkelio policijos viršininko duris.

— Prašom — atsiliepė iš vidaus stipriu vyrišku balsu.

Atsidarė durys ir į vidų įėjo Beniušių Pranas. Jis buvo persimainęs, kad nė policijos viršininkas jo nebepažino. Įėjo į vidų, nusiėmė kepurę, klaikiomis akimis bailiai apsižvalgė, paskui didelio pasigailėjimo maldaujančiu žvilgsiu pažvelgė į policijos viršininką, sėdintį už didelio, gražaus stalo, apkrauto kruvų kruvomis raštų, ir nuleidęs galvą tyliu balsu prašneko:

— Dovanokite man!... Aš kaltas!...

— Ką padarei? — nustebęs smarkiu balsu suriko viršininkas, neatsitraukdamas nuo Prano akių.

— Aš... užmušiau... Butkų Marę... Aš... pagadinau... Kikilio iešmą... Pasigailėkit manęs!... Aš pražuvau!...

Viršininkas, kaip sustingęs sėdėjo savo kėdėje ir akis įsmeigęs stebėdamasis žiurėjo į Praną, tartum pasirengęs šokt ir jį nutvert. Paskiau, nepastebimai pakėlė ranką ir paspaudė šalia stalo sienoje įtaisytą varpelio spraktuką. Kitame kambary sučirpė pavojaus ženklo varpelis. Šone iš gretimojo kambario atsivėrė durys ir į viršininko kambarį šokte įšoko du augaloti apsiginklavę policininkai. Nelaukdami viršininko įsakymo policininkai atsistojo Prano užpakaly ir kariškai išsirikiavę, tylėdami žiurėjo stačiai į viršininką, laukdami jo parėdymo.

(Daugiau bus)

S. L. A. Reikalai

SLA. APSKRIČIU DARBUOTĖ

IŠ SLA. 4-to APSKRIČIO IŠVAŽIAVIMO.

(Šis rašinys talpinamas „Tėvynėn" pavėluotai del sekamų priežasčių: pirmiau gavome ir patalpinome kito SLA. 4-to apskričio veikėjo korespondenciją šiuo pačiu reikalu. Vėliaus gavę šį aprašymą nematėme reikalo ir vėl talpinti ilgą korespondenciją apie tą patį išvažiavimą. Bet dabar autoriui griežtai reikalaujant patalpinti jo rašinį į „Tėvynę" išpildome jo reikalavimą. **„Tėv.' Red.).**

Liepos 27 dieną įvyko SLA. 4-to apskričio, Connecticut valstijos, metinis išvažiavimas. Ši diena yra lietuvių švente, turinčią tradicinę reikšmę nuo pat įsikurimo SLA. 4-to apskričio. Jos sulaukus atgimsta siela kiekvieno lietuvio ir einant ta tradicija šioji šventė iškilmingai švenčiama didžiausios Amerikos lietuvių organizacijos — SLA. ir SLA. 4-tas apskritys pajėgia tinkamai šią savo iškilmingą metinę šventę apvaikščioti. Šiemet ši šventė įvyko puikiam Kuhn's Park, Tunxis Hill, Bridgeport, Conn.

Suvažiavo didelė minia publikos, kuri gėrėjosi gražiu išvažiavimo daržu. Gerbiamiam Jonui Tareilai ir B. Vedeikiui pririšant į virvę tautiškas vėliavas amerikonišką ir lietuvišką, o p. B. Vedeikiui pamažu traukiant viršun ant stiebo, giedant Amerikos ir Lietuvos himnus L. N. Varpo chorui ir visai publikai atsistojus, buvo labai didelis įspudis. Plevėsuojant vėliavoms, pareiškiančioms, kad čia po vėliavoms švenčiama SLA. 4-to apskričio, Connecticut valstijos, šventė, publika ko tai nepaprasto laukė. Pasirodžius B. Vedeikiui, rengimo komisijos nariui, kuris perstatė gerb. Joną Tareilą, kaipo vedėją programo, visa publika nurimo. Jisai puikia prakalba atidarė programą, atsišaukdamas į tukstantinę minią SLA. reikalais.

Programo vedėjas, po prakalbos, perstatė „Varpo" chorą iš New Britain, Conn., kuris sužavėjo publiką. Gerb. Bružausko vedamas choras dainavo šias dainas: „Saulė nusileido", „Ulonai" ir „Čigonai". Garbė chorui, nes jis labai puikiai atliko savo užduotį, už ką publika dėkojo trukšmingais aplodismentais, kad pakartotinai dainuotų.

Programas toliau seka. Iš viso buvo puikiausia matyt, tai kaip kumščiavosi du jaunuoliai: iš 124 kuopos G. Geckis ir iš 370 kuopos J. Januškevičius, Jr. abudu iš Hartford, Conn. Ištikrųjų jie buvo labai gerai išsitreiniravę ir vienas kitą smarkiai pliekė. Referiu buvo Dobilaitis (Kelley) iš Waterbury, Conn., garsus kumštininkas labai gerai pridabojo kumštininkus. Rungtynės išėjo lygiomis ir kumštininkai laimėjo antrą dovaną.

Kumštynėms užsibaigus vedėjas perstato trikojų lenktynes. Laimėjo pirmą dovaną J. Januškevičius Jr. ir G. Geckis iš Hartford, Conn., o antrą dovaną broliai Vokietaičiai iš Waterbury, Conn. Obuolių valgime laimėjo J. Januškevičius Jr. iš Hartford, Conn. — laimėjo dovaną.

Merginų lenktynėse panelės Pilveliutės iš New Haven, Conn., ir panelės Amčiutės iš Stamford, Conn., SLA. 168-tos kuopos narės, lenktynės išėjo lygiomis. Laimėjo abi dovanas. Moterų lenktynės ponių M. Klimavičienės iš So. Norwalk, Conn., ir S. Marcinkienės iš Stamford, Conn., lenktynės išėjo lygiomis — abi gavo dovanas.

Valgymas pajaus publikoje sukėlė juoko iki sočiai, kaip valgytojai skubiai valgė ir apsitepė veidus. Greičiausiai pajų suvalgė B. Vedeikis iš Bridgeport, Conn., ir laimėjo dovaną. Teisėjas Vedeikio ranką pakėlė kaipo laimėtojo. Publikoje pakilo trukšmingi klyksmai, pripažįstant Vedeikį valgymo čampionu Conn. valstijoje.

Garbė visiems dalyvavusiems programe. Savo užduotis visi atliko su pasižymėjimais ir laimėjimu dovanų iš apskričio.

Taip gi reikia pagirt ir rengėjus, nes viskas geroj tvarkoj buvo vedama. Net ir oras buvo labai tinkamas musų išvažiavimui. Mat ir gamta pritaria SLA. 4-to apskričio puikiems išvažiavimams.

Prisiartinus vėlyvam vakarėliui, publika skirstėsi į namus. Įspudis pas visus buvo malonus ir patenkinantis.

Ten Buvęs.

IŠ S. L. A. KUOPŲ DARBUOTĖS

ROCKFORD, ILL.

SLA. 77-tos Kuopos Nariams Perspėjimas.

Kaip jau žinome, nuo keleto metų komunistai veda kovą, kad paimti SLA. į savo rankas ir jo organą „Tėvynę". Šiandie jie yra net bylą užvedę teisme, kad teismas atimtų organizacijos valdymą ir jos turtą iš dabartinių viršininkų, išrinktų visuotinu narių balsavimu, ir pavestų į komunistų rankas.

Tačiaus, paskutiniais laikais pasirodo, kad komunistai jau nesitiki, kad teismas jų prašymą išpildys — paves jiems S. L. A. valdyt, tad jie dabar ėmėsi SLA. skelti, ir tverti savo naują „Darbininkų Susivienijimą", manydami, kad tokiu budu atitrauks nekuriuos SLA. narius į savo „susivienijimą".

Kad komunistai tveria savo „susivienijimą", tai tas mums neapeina. Jie gali tverti kad ir čielą tuziną „susivienijimų", bet mes čia norime SLA. 77-tos kuopos narius persergėti ir pasakyti štai ką: gerbiami nariai, del jusų gerovės bukite atsargųs ir nesiduokite suklaidyt! Jeigu jųs norite, kad jusų apsauga ir pašelpa organizacijoje butų užtikrinta, kaip kad iki šiol buvo, tai neklausykite S.L. A. skaldytojų, ir mokėkite savo mokestis 77-tai kuopai kaip ir iki šiol mokėjote, ir nesileiskite prie suspendavimo. Atminkite, kad SLA. tai tvirčiausia turtu ir nariais lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacja Amerikoje, nes turi suvivirš milioną dolerių turto.

Trukšmautojai gi ir jų pritarėjai, kurie negali pabuti organizacijoje ramųs, jeigu eina iš SLA. laukan, tai mes širdingai jiems linkime laimingos kelionės!...

SLA. 77-tos kuopos valdyba:
Pijus G. Aleksynas — pirm.,
P. A. Deltuva — prot. pašt.,
J. Usas — iždin.,
A. Savickas — iždo sekr.,
V. Labunskis — iždi. glob.

WATERBURY, CONN.

Iš SLA. 11 Kp. Susirinkimo.

SLA. 11 kp. mėnesinis susirinkimas atsibuvo 4 d. rugsėjo. Atlikus susirinkimo pradžios formalumus sulig dienotvarkės, pirm. J. Tareila pranešė, kad į susirinkimą atsilankė svečias iš Chicagos adv. A. Olis, kurį pirm. pakvietė pakalbėti. Adv. Olis aiškino bylą, kurią užvedė komunistai prieš Susiv. Sakė, kad kelis kartus teismas komunistų skundus atmetė ir kad komunistai vargiai ką laimės. Adv. Olis puikiai vartoja lietuvių kalbą, nors Amerikoje gimęs ir augęs. Akcentas lietuviškas, angliškų žodžių nemaišo kalbėdamas lietuviškai.

Toliaus fin sekr. J. Žemantauskas pranešė, kad ligonių lankytojas J. Kazlauskas nelankė ligonių, tai pats Žemantauskas aplankė ligonius. Mat Kazlauskas atsisakė nuo ligonių lankymo. Buvo rinkimas ligonių lankytojo — tapo išrinktas Juozas Mikėnas. Kita ligonių lankptoja M. Strižauskienė nepriguli prie pašelpos skyriaus, tad jos vieton liko išrinkta Ona Klimienė.

Sekr. Žemantauskas pranešė, kad susirgo narys J. Černauskas, dar tebeserga J. Ažukas, atsisakė nuo pašelpos Al. Urniežius ir J. Valaitis.

Toliaus buvo skaitytas laiškas 4-to apskričio sekretoriaus J. F. Makovecko, raginantis, kad kuopa išrinktų delegatus į apskričio suvažiavimą ir kad kuopa patiektų keletą gerų įnešimų. Delegatai tapo išrinkti sekanti: Jonas Žemantauskas, Petras Motiečius, Albinas Kušlis, Jieva Mozulaitienė, p. Matienė, Tamas, Matas, Anelė Jašinskienė, Antanas Nainis, adv. C. K. Lukošius, Jokubas Ažunaris ir Ona Klimienė. Tai yra 11 delegatų.

Toliaus p. J. Žemantauskas paaukavo kuopai Dr. Kudirkos raštus. Mat kuopa dabar finansiškai prastai stovi, tai minėti raštai bus išleisti ant išlaimėjimo. Komisija tuojaus tapo išrinkta iš sekančių: Olga Ažunariutė, Alb. Kušlis ir P. Motiečius.

P. Motiečius,
SLA. 11 kp. koresp.

HART, MICH.

SLA. 183 Kuopos Darbuotė.

SLA. 183 kp. susirinkimas laikytas rugsėjo 14 d. Kadangi šis susirinkimas buvo jubilėjinis, arba vienų metų sukaktuvių nuo kuopos susitvėrimo, tad nariai susirinko skaitlingai ir užsimokėjo savo mokestis.

Besvarstydami kuopos reikalus, priėjom prie nutarimo rengti baksų balių 27 d. rugsėjo. Balius įvyks pas ukininką Joną Nausiedą, 3 mylios nuo Hart į rytus ir viena su puse mylios į pietus, privažiavus kampą suktis po dešinei pirma ukė.

Tad yra kviečiami vietos ir apylinkės lietuviai dalyvauti musų rengiamam baliuje. O moterys ir merginos prisirengkite baksiukus ir atsivežkite, nes bus parduodami iš varžytinių. Prie to pasišoksite prie geros muzikos.

J. A. S.,
Užrašų rašt.

EAST WHITE PLAINS, N. Y.

SLA. 309 Kp. Parengimas.

SLA. 309 kuopa rengia didelį metinį balių ir šokius šeštadieny, spalių 4 d., š. m., Sokol Hall salėje, Mill St., E. Port Chester, Conn. Prasidės 8 val. vakare. Įžanga 50 centų ypatai.

Kviečiame visus vietinius ir apylinkių lietuvius atsilankyti į šį musų balių, kuris bus labai linksmas ir stengsimės visus atsilankiusius pilniausiai patenkinti. Bus gera orchestra, kuri gros lietuviškus ir angliškus šokius, taip kad visi jauni ir suaugusieji turės progos iki sočiai smagiai pasišokti. Todel gerbiami tautiečiai nepraleiskite šios progos linksmai laiką praleisti, pasimatyti, pasikalbėti ir pasivaišinti su draugais ir gerais pažįstamais. Atsilankę nesigailėsite. Visus nuoširdžiai kviečiame. Varde rengimo komisijos — **S. S.**

DETROIT, MICH.

SLA. 352 Kp. Rengia Prakalbas.

SLA. 352 kuopa nutarė surengti prakalbas SLA. reikalais. Kalbės SLA. Iždininkas adv. K. P. Gugis iš Chicagos ir vietiniai kalbėtojai. Prakalbos įvyks sekmadienio po pietų, rugsėjo 28 d., Lietuvių Svetainėje.

Kaip žinome po praeito S. L. A. Seimo bolševikai pradėjo dirbti pragaištingą darbą Susivienijime. Jie nusprendė sugriauti Susivienijimą ir tuo tikslu stengiasi visokiais budais demoralizuoti SLA. narius. Taip pat žinome, kad jie rengiasi tverti bolševikišką „susivienijimą" ir tuo tikslu siuntinėja savo agitatorius, kad demoralizuotų SLA. narius ir juos klaidintų visokiais bolševikiškais melais.

Detroite yra net keturios S. L. A. kuopos. Dvi kuopos turi didelius nesmagumus su Susivienijimo griovikais ir norintieji pasilikti ištikimais SLA. konstitucijai nariai net nežino ką reikia daryti, kad savo teises apsaugojus Susivienijime. Nekurie tų kuopų nariai jau tapo suspenduoti už nemokėjimą mokesnių į teisėtą SLA. Centrą ir todel sirgdami negaus pašelpos ir tas atsitiko pasidėkavojant bolševikų agitatoriams ir sauvaliautojams.

Taigi kad paaiškinti SLA. nariams tikrąją padėtį ir pasakyti teisybę kaip ištikro dalykai stovi, tad ir yra kviečiamas SLA. Iždininkas p. K. Gugis pakalbėti Detroite, kuris galėtų paaiškinti nariams visą dabartinę SLA. organizacijos padėtį, kurią jis nuodugniai žino. Todel kviečiami visi SLA. nariai ateiti į šias prakalbas ir patirti tikrąją dalykų padėtį Susivienijime. Ypatingai privalėtų ateiti visi tie nariai, kurie yra linkę klausyti bolševikų agitatorių skleidžiamų melų.

Prie šios progos noriu bent trumpai paminėti, kad persiorganizavo vietinė SLA. 21 kuopa ir išsirinko naują valdybą iš tokių narių, kurie pildys S. L. A. konstituciją ir didžiumos narių valią. Nuostabu, kad į persiorganizavimo susirinkimą atsilankė ir bolševikų agitatoriai, kurie ragina kitus pamesti Susivienijimą. Jie atsilankė trukšmo kelti, kad norintieji pasilikti SLA. nariais negalėtų persiorganizuoti. Ypatingai pasižymėjo trukšmo kėlimu iki šiol buvęs 21 kuopos iždininku p. Smalstys.

J. Ambrose.

Redakcijos pastaba. Vis tik reikia stebėtis tokia žmonių veidmainybe. Tas pats p. Smalstys rašinėja laiškus į Centrą ir prašosi, kad Centras priimtų jo mokesnių į Susivienijimą, tikrindamas, kad jis norįs pasilikti Susivienijimo nariu. Jis net smerkia bolševikų pastangas suagituoti narius nemokėti mokesnių į Centrą, prašydamas, kad Centras jo tokius žygius palaikytų kol kas slaptybėje. Tačiau viešai eina į S. L. A. 21 kuopos narių susirinkimus ir juose trukšmuoja, kad nariai negalėtų susitarti pasilaikyti Susivienijime. Tas pats p. Smalstys yra gavęs paskolą iš Susivienijimo ant savo namo. Ir dabar griovimu Susivienijimo stengiasi už tai atsidėkoti Susivienijimui. Didesnių veidmainių už bolševikų pastumdėlius negali buti.

ROCHESTER, N. Y.

Persiorganizavo S. L. A. 69 Kuopa.

Nors Rochesterio lietuvių kolonija yra nemaža, tačiau vietinė SLA. 69 kuopa iki šiol silpnai gyvavo — turėjo vos 25 narius. Mat kuopa buvo po bolševikų globa, tai nuoširdus lietuviai prie kuopos dėtis nenorėjo. Tokiu budu neišvengiamai po praeito Seimo kuopos narių didžiuma, kurie pritaria bolševikams, nutarė nesiųsti mokesnių į teisėtą SLA. Centrą, bet laikyt kuopos iždė iki pareikalaus tų mokesčių bolševikiško „susivienijimo" valdyba.

Tokiu savo žygiu bolševikai ištikimus SLA. konstitucijai narius kaip ir prašalino iš kuopos. Mes su tokiu bolševikų nutarimu negalėjome sutikti, o budami mažumoj negalėjome jiems pasipriešinti. Tačiau del tokio atsitikimo mes visai nenusiminėm ir nusprendėm eiti teisėtu keliu savo teisių Susivienijime užtikrinimui. Tuo tikslu rugsėjo 16 d. sušaukėm SLA. 69 kuopos narių susirinkimą pas P. Milerį, 788 Hudson Ave., ir išsirinkom SLA. 69 kuopos valdybą, kurion įeina: J. Vaikus — pirm M. Dulkė — prot. sekr., P. Palskys — fin. sekr. Visi valdybos nariai yra ištikimi SLA. konstitucijai ir pasirįžę stovėti Susivienijimo reikalų sargyboje.

Šiame susirinkime prisirašė du nauji nariai prie SLA. 69 kuopos. Tikimės, kad sekamam susirinkime turėsime daugiau naujų narių ir neturiu abejonės, kad su laiku išauginsime kuopą iki prideramos augtumos skaitlingai Rochesterio lietuvių kolonijai. Neabejoju, kad šis atsitikimas Susivienijime išeis ant naudos musų 69 kuopai ir visai organizacijai .

Sekantis SLA. 69 kuopos susirinkimas įvyks antradieny, rugsėjo 30 d., P. Melerio kambariuose, 788 Hudson Ave., 8 val. vakare. Prašomi visi SLA. 69 kuopos nariai atsilankyti, kurie norite pasilikti teisėtais SLA. nariais ir ant toliaus, kurie nenorite, kad jusų įmokėti pinigai į Susivienijimą žutų, neatnešdami jums jokios naudos. Todel ateikite į šį ussirinkimą ir užsimokėkite mokesčius, kitaip neteksite teisių prie SLA. turto ir jums priklausančios apdraudos ir ligoje pašelpos.

Kuriems negalima ateiti į susirinkimą, tai galite savo mokesnius užsimokėti teisėtam finansų sekretoriui, kuriuomi yra visiems gerai žinomas ir visų gerbiamas veikėjas P. Palskys. Visi jį pažįstate ir visi žinote, kad tai yra rimtas ir patikimas žmogus ir geras S.L. A. veikėjas. **J. Vaitkus,**
SLA. 69 kp. pirm.

WEST PULLMAN, ILL.

SLA. 55 Kuopos Susirinkimas.

Rugsėjo 14 dieną įvyko S. L. A. 55 kp. susirinkimas. Narių atsilankė vidutiniai. Atidarius susirinkimą, sekretorius peršaukė kuopos valdybą ir perskaitė protokolą, kuris buvo priimtas.

Prisirašė du nauji nariai: I. Girčienė ant $300 apsaugos ir $12 pašelpos savaitėje ir A. Žasytis ant $1000 apsaugos ir $12 pašelpos savaitėje.

Buvo skaitomas laiškas nuo vietinio komiteto surengimui Oak Forest seneliams pietų. Per laišką reikalauja komitetas, kad SLA. 55 kuopa prisidėtų delegatais be jokių finansų ir iškaščių. Prie to darbo yra jau prisidėjusios daugiau kaip dešimts draugijų. Buvo vienas išvažiavimas, kuris davė pelno virš vieno šimto dolerių. Dar manoma surengti biznišką vakarą. Po to bus suteikta seneliams pietųs. SLA. 55 kuopa nutarė prisidėti prie to darbo ir išrinko komisiją iš trijų asmenų, butent: J. Tamašauskas, J. Kavaliauskas ir J. Girčius.

L. Statkus užsimaldavo į pašelpą, jis išvežtas į ligoninę operacijai aklosios žarnos. J. Kavaliauskas sirgo nuo kovo 26 d. iki rugpiučio 9 d. Per tą laikotarpį pasiųsta tik trys blankos. Nežinia kodel taip buvo apsileidęs senasis finansų sekretorius. Pašelpos priklauso $90.50. Nutarta pašelpa išmokėti.

Nuo pereito susirinkimo pasiųsta į Centrą $295.34. Gauta ir pakvitavimas, kad pinigai priimti. Senasis finansų sekretorius betvarkiai elgėsi su narių mokesčiais. Surinko daugiau kaip $20, bet nepasiuntė į Centrą. Nariai reikalauja per Centrą, kad iškolektuotų jų mokesčius iš buvusio senojo finansų sekretoriaus Kazio Statkaus.

Valdyba raportuoja, kad senoji buvusi komunistų valdyba eikvojo kuopos turtą: vieną kartą paskyrė $10 bylai vesti, antru kartu paskyrė $100. Prie to, kuopos pinigais išleido lapelius. Toks komunistų elgėsis prieš Susivienijimą daro žalos Susivienijimui. Tuo tikslu yra veikiama.

J. Tamašauskas — sekr.

DETROIT, MICH.

Persiorganizavo SLA. 21 Kuopa.

Rugsėjo 13 d. vakare įvyko specialiai sušauktas SLA. 21 kuopos narių susirinkimas. Susirinkiman atsilankė keliasdešimts narių ir apkalbėjus sudarytą komfašistų padėtį SLA. 21 kuopoje, del kurios jau visa kuopa tapo suspenduota, nutarta perorganizuoti kuopą, išrenkant valdybą iš tokių narių, kurie pasiryžę pildyti SLA. konstituciją ir narių valią.

Į kuopos valdybą dabar išrinkta rimti ir energingi veikėjai, butent: M. L. Balčiunas — pirm., V. Balvočius — finansų sekr., A. Stulgys — užrašų sekr., K. Bielskis — iždi. ir kiti kuopos valdybos nariai. Šiame susirinkime tuojaus susirašė keliasdešimts narių ir sumokėjo savo dukles, kiti susirašę prie naujos valdybos pareiškė, kad jie yra sumokėję duokles buvusiai iki šiol komfašistų valdybai ir todel stengsis iš jos savo duokles išgauti ir perkelti į naujos kuopos globą, kad kuogreičiausiai pasiųstų į Centrą. Susirinkime nariai duoklių sumokėjo viršaus 50 dolerių.

Tai puiki pradžia. Aš neabejoju, kad sekančiam SLA. 21 kuopos susirinkime, kuris įvyks spalių 4 d., sugrįž labai daug narių prie SLA. 21 kuopos ir tiems raudoniems komfašistams liks tik saujalė fanatikų. Dabar visais SLA. 21 kuopos reikalais visi kuopos nariai kreipkitės pas teisėtąjį SLA. 21 kuopos sekretorių sekamu adresu: V. Balvočius, 6440 Sparta Ave., Detroit, Mich. Visi naujosios valdybos nariai yra rimti ir verti pasitikėjimo S. L. A. veikėjai.

Turiu pastebėti, kad atsilankęs į šį SLA. 21 kuopos narių susirinkimą iki šiol buvęs komfašistų iždininkas Smalstys pasigyrė, kad jis laikosi SLA. 21 kuopos narių sumokėtų duoklių 1,300 dol. ir esą jis tuos pinigus saugiai užlaikąs. Labai keista, kad tie raudonieji komfašistai patys pametę Susivienijimą, tačiau dėjo visų pastangų, kad ištikimi SLA. konstitucijai nariai nerinktų naujos kuopos valdybos į vietą susispendavusios ir išstojusios iš Susivienijimo komfašistų valdybos ir kad nariai nemokėtų savo duoklių naujai valdybai. Bet nariai nepaiso komfašistų trukšmingos agitacijos, eina registruojasi ir savo duokles moka. Vis tik aš netikėjau, kad SLA. 21 kuopoje tokis perversmas įvyks ir atsiras užtektinai drąsių narių, kurie gins savo teises Susivienijime prieš komfašistų vadų valią.

Beje, rugsėjo 7 d. jau suspenduotas komfašistų valdybos vadovybėje laikomas SLA. 21 kuopos vardu susirinkimas priėmė rezoliuciją, kurioje pasisako prieš SLA. konstituciją ir oficialiai prisideda prie raudonųjų komfašistų „susivienijimo", kurio dar nėra ir niekas nežino, kuomet jis bus suorganizuotas.

Šis perversmas SLA. 21 kuopoje parodo, kad komfašistų „čyfo" L. Pruseikos pasigyrimus margis ant uodegos nusinešė. Jis ir savo geltonlapiuose ir prakalbose gyrėsi, kad esą SLA. 21 kuopos nariai stovi kaip muras su komfašistais. Na, o dabar tame mure ėmė ir išgriuvo tokia didelė skylė, kurios nei pats Kapsukas su Angariečiu negalės užtaisyti, nors jiedu ir vadovauja Susivienijimo griovime. Taigi bėda ant bėdos musų komfašistams.

SLA. Narys A. B.

WILKES BARRE, PA.

Pranešimas SLA. 115 Kuopos Nariams.

Gerbiami SLA. 115 kuopos nariai bukite atsargųs ir saugokitės Maskvos agentėlių, kurie musų kuopos vardu šaukia savo susirinkimus ir sauvalingai save pasivadinę 115 kuopos valdyba kalbina narius, kad mokėtų jiems savo duokles. Visi SLA. 115 kuopos nariai gerai žinote, kad buvusis kuopos finansų sekretorius J. Stanislovaitis rugpiučio 3 d. kuopos susirinkime buvo prašalintas iš to urėdo ir daugiau nėra SLA. 115 kuopos sekretoriumi, nei jokiu kitu kuopos viršininku.

Tad kurie SLA. 115 kuopos nariai nenorite buti apgautais ir suspenduotais Susivienijime, nemokėkite duoklių šitam sauvalingai save besivadinančiam sekretoriumi asmeniui ir savo duokles mokėkite teisėtam S.L. A. 115 kuopos finansų sekretoriui Jonui Urbonui. Tik pastarąjam mokėdami savo duokles galite buti užtikrinti, kad jųs duoklės bus pasiųstos į SLA. Centrą ir jųs busite teisėtais Susivienijimo nariais.

Prie šios progos dar kartą noriu pabrėžti SLA. 115 kuopos narių žiniai, kad kuopa savo teisėtus ir reguliarius susirinkimus laiko adresu: **318 E. Market St., Wilkes Barre, Pa.,** o ne kuriuo kitu adresu, kaip kad nariai yra klaidinami. Kitur kuopos vardu susirinkimus gal laiko sauvalingi Maskvos agentėliai, bet ne SLA. 115 kuopa. Todel visi nariai bukite atsargųs ir gerai įsitėmike kuopos susirinkimų vietą ir visi lankykitės į susirinkimus.

Teisėtais kuopos viršininkais yra sekami SLA. 115 kuopos veikėjai: Mikas Kupris—pirm. ir org., Vaitiekus Kupris —vice-pirm., Jonas Urbonas — finansų sekr., Silvestras Pileckis — užrašų sekr., Kaz. Packevičius ir Juozas Adomaitis — iždo glob., J. Adomaitis — korespondentas.

Gerbiamieji nariai su visokiais Susivienijimo reikalais kreipkitės prie šių SLA. 115 kuopos valdybos narių, o ne prie Maskvos agentėlių, kurie tykoja jus apgaudinėti.

SLA. 115 Kuopos Sargas.

SLA. Kalendorius

APSKRIČIŲ BEI KUOPŲ PARENGIMAI

DETROIT, MICH. — SLA. 352 kuopa rengia prakalbas sekmadieny, rugsėjo 28 d., 2-rą val. po pietų, Didžiojoj Lietuvių Svetainėje. Kalbės S. L. A. Iždininkas adv. K. P. Gugis iš Chicago, Ill. Taip pat kalbės ir geriausi vietiniai kalbėtojai. Visi Detroito SLA. kuopų nariai ir visi lietuviai malonėkite atsilankyti, nes bus kalbama tik vien S. L. A. reikalais. — Rengimo Komisija.

—o—

NEW HAVEN, CONN, — S. L. A. 142 kuopa rengia pasilinksminimo vakarą — bunduliukų balių, kuris įvyks spalių 18 d., Parapijinėje Svetainėje, 339 Green St. Prasidės 7:30 val. vakare. Visi SLA. nariai ir visi vietos lietuviai kviečiami atsilankyti į šį puikų parengimą. — Kviečia Rengėjai.

CLEVELAND, OHIO.
Iš SLA. 136 Kp. Susirinkimo.

SLA. 136 kuopoje jau nuo senai padaryta suirutė. Buvusis kuopos finansų sekretorius S. J. buvo sulaikęs kuopos narių mokesnius už kelis mėnesius nuo pasiuntimo Centran. Tačiau SLA. 136 kuopos susirinkime rugsėjo antrą dieną tų pinigų atgavimui komisija pranešė, kad buvusis sekretorius pilnai atsiteisė su visais nariais ir apie 500 dol. pridavė kuopai, kuriuos iki šiol buvo sulaikęs pas save del man nežinomų priežasčių. Komisijos raportas priimtas ir buvusiam fin. sekretoriui daugelis narių simpatizavo, kad jis delei negalėjimo iki šiol atsiteisti su kuopa yra daug nesmagumų nukentėjęs. Bet dabar visi nariai pamatė, kad jis yra teisingas žmogus.

Bet šiame susirinkime prasidėjo kita betvarkė. Tuojaus dabartinis SLA. 136 kuopos finansų sekr. J. Žebrauskas klausia, ką nariai darys su tais pinigais, kuriuos buvusis finansų sekretorius sugrąžino, tikrindamas, kad tie pinigai priklauso SLA. 136 kuopos nariams ir nariai gali su jais daryti kas jiems patinka, gali pasiimti sau. Tuomet vienas narys pastebi, kad tie pinigai reikia pasiųsti į Centrą, nes tenai narių mokesniai užvilkti del tos priežasties ir todel pinigai priguli tam tikslui, kuriam nariai sumokėjo — Susivienijimui, kad jų pašelpa ir apdrauda butų užtikrinta. Bet komisaras Žebrauskas nieko nepaiso ir varo savo agitaciją, kad kas nori gali tuos pinigus atsiimti, kurie nariai nori gali juos pasiųsti „progresyvvių centran". O katrie norės buti tokie geri SLA. „biurokratams" ir norės pinigus siųsti į „fašistų" centrą, tai turi ateiti pas mane ir paprašyti, tai tik tuomet pasiųsiu, sukamanduoja SLA. 136 kuopos narius komisaras Žebrauskas. Po to jis griežtai pareiškia, kad pinigai pasilieka pas jį ir kas nori gali atsiimti savo dalį.

Po to jis pasisako, kad jis jau ne narys SLA., kad jo vardas pakabintas ant išmetimo durų, todel jis pats keliasi į „progresyvių susivienijimą" ir ragina kitus narius sekti paskui jį. Tai, vadinasi, dvyris, apgaulės keliu įsigavo į Susivienijimą, apgaulės keliu savinasi narių sumokėtus pinigus į Susivienijimą ir pasidaro „self appointed" bosu tų narių pinigų ir pagaliau po kelių mėnesių demoralizavimo SLA. 136 kuopos narių apgaudinėdamas melagystėmis palieka Susivienijimą. Štai bolševikiškų komisarų sąžinė ir žmoniškumas.

Reikia tik stebėtis, kad S.L. A. 136 kuopos nariai toleruoja tokius sauvaliavimus, kokiais pasižymi komisaras Žebrauskas. Bet manau artinasi galas šio avantiuringo žmogaus viešpatavimui SLA. 136 kuopoje.

Senas SLA. 136 Kp. Narys.

HARTFORD, CONN.
Iš SLA. 124 Kp. Darbuotės.

Rugsėjo 14 d., YMCA. svetainėje įvyko SLA. 124 kuopos susirinkimas. Nepribuvus kuopos pirmininkui P. Mikalauskui iš priežasties žmonos nesveikatos, susirinkimą atidarė vicepirmininkas K. Belskus. Prot sekr. J. Januškevičiui perskaičius protokolą ir jį priėmus, sekė suspenduotų narių peršaukimas. Taigi finansų sekr. J. Sekiui peršaukus suspenduotus narius, paaiškėjo, kad iš Susivienijimo išsibraukė tik apie keturi karštuoliai bolševikai, o likusieji pasidarė tokie ramųs, kad nei balso jų negirdėti. Pavyzdžiu, p. G. taip labai smarkiai rėkavo, kuomet sugrįžę delegatai iš Seimo, išdavė raportus. Jis tuomet, liepos 12 d. kuopos susirinkime, šaukė pilna gerkle, kad delegatų raporto nepriimti ir atsisukęs į kitą bolševikišką instanciją paaukojo net penkis dolerius Susivienijimo griovimui. Bet pamatęs, kad jo auka nuėjo velniop, pradėjo visai kitaip protauti.

Toliaus sekė komisijų raportai. Teatralės komisijos vardu raportavo p. V. M. Čekanauskas, pranešdamas, kad yra rengiamas teatras ir artimoje ateity bus pastatytas scenoj gražus veikalas. Tikimės gerų pasekmių, nes p. Čekanauskas yra pats gabus lošėjas ir energingas veikėjas, tad sugebės surinkti gerus lošėjus ir pavyzdingai pastatys scenon pasiimtą veikalą.

Po susirinkimui, kuomet jau buvo einama prie susirinkimo uždarymo, p. Čekanauskas pasiprašęs pas pirmininką balso padarė atsišaukimą į susirinkusius narius, kad kurie myli lietuvių literaturą ir lietuvybę, kurie norite prisidėti prie atgaivinimo TMD., visi prašomi pasilikti po SLA. 124 kuopos susirinkimo apkalbėjimui T. M. D. reikalų. Kadangi susirinkimas buvo netaip jau skaitlingas, tai pasiliko apie 20 narių ir tapo atgaivinta TMD. kuopa ir išrinkta nauja valdyba iš sekančių veikėjų: V. M. Čekanauskas — pirm., J. Sekys — vice-pirm. ir knygium, J. Januškevičius — ižd., A. Šmitkus — rašt. Tikimės, kad į trumpš laiką kuopa išaugs į didelį skaitlių narių, nes turime darbščių ir iš gerų tėvynainių išrinktą valdybą. Valio hartfordiečiai, nepasilikime nuo kitų kolonijų.

SLA. 124 Kp. Narys.

SAGINAW, MICH.
Žodis SLA. 144 Kp. Nariams.

Šiuomi noriu tarti draugišką žodį į visus tuos SLA. 144 kuopos narius, kurie gludi apsileidime ir nelanko kuopos susirinkimų. Žinote gerbiamieji nariai, kad jųs visi buvote kviesti į kuopos susirinkimą rugpiučio 7 d., tik gaila, kad „Tėvynė" mus pasiekė pervėlai ir ne visi nariai sužinojo prieš susirinkimą šio susirinkimo svarbą. Todel tiek mažai narių ir pribuvo į susirinkimą, nes atsilankė tik 18 iš 50 kuopos narių. Todel matau reikalo per organą paaiškinti tiems nariams, kurie susirinkime nebuvo, kas ir kaip šiame susirinkime atlikta.

Buvo diskusuota svarbus klausimas, kur kurie nori priklauspti: ar prie SLA. organizacijos, ar prie naujos bolševikų žadamos steigti draugijos. Prie SLA. pasisakė pasilieką tik M. Skučas, J. Skučienė ir A. Stankus ir jie sumokėję mėnesines duokles pareikalavo sekretoriaus St. Liesio, kad jų mokestys butų pasiųstos į S.L. A. Centrą, ką sekretorius apsiėmė padaryti. D. Birbilas pareiškė, kad gal jis neprigulės nei prie vienų, o kiti bolševikų pritarėjai nutarė prisidėti prie suvedžiotojų (SLA. atskalunų). Vadinas 14 bolševikų pritarėjų visus SLA. 144 kuopos narius pribloškė prie ne esamos draugijos, nes kuopos vardu tarimai daryti. Nutarta atskalunų mokestis palaikyti kuopoje, taipgi nutarta esančius bankoje SLA. 144 kuopos pinigus $120.00 sumoje paimti iš banko ir perrašyti ant trijų ypatų vardo (nepritarianti bolševikų užmačioms nariai privalo nueiti į banką ir užprotestuoti, kad tokių permainų su kuopos pinigais bankas nedarytų ir pinigus paliktų bankoje kuopos vardu iki SLA. 144 kuopos reikalai galutinai susitvarkys. Tai yra bolševikų „skymas" pagrobti SLA. kuopų turtą, ypatingai pinigus ir kiekvienas SLA. 144 kuopos narys turi teisę reikalauti banko, kad kuopos pinigų grobikams neišmokėtų ir paliktų posenovei kuopos vardu. „Tėv." Red.).

Taigi jųs SLA. 144 kuopos nariai, kurie į kuopos susirinkimus nesilankote, mažai žinote apie savo stovį organizacijoje. Jųs manote, kad viskas yra tvarkoje, kuomet St. Liesis atėjo į jusų namus duokles į SLA. iškolektuoti ir dar priedui papliauškia ant SLA. viršininkų ir juos pašmeižia. Bet ne taip yra, kaip Liesis ir kompanija jums sako. Jųs esate S. L. A. Centre suspenduoti ir laike ligos ar mirties jųs negalite nieko iš Susivienijimo reikalauti.

O kaip tie ponai atskalunai jus ramina su nauja draugija ir visokiom pašelpom, tai iš to viso gali išeiti tik didelis piš. Greičiausiai su tuo bolševikų „skymu" bus taip, kaip buvo Saginawe su biblistų pranašystėmis, kad 1925 metais numirėliai kelsis iš grabų ir dangaus karalystė užviešpataus ant žemės. Jųs visi saginiečiai tas pranašystes gerai atsimenate, tad tėmykite ir šitą bolševikų — SLA. atskalunų burbulą.

Gerbiami SLA. 144 kuopos nariai ir narės, kurie norite pasilikt prie SLA. pilnateisiais nariais, tai privalote savo duokles užsimokėti ir kad jos butų laiku pasiųstos į SLA. Centrą. Jeigu kurie nežinote kur ir kokiu budu duokles užsimokėti ir kaip visą dalyką sutvarkyti, tai praneškite man žemiau telpančiu adresu ir aš nurodysiu kaip tas reikia padaryti. O jei stengsitės perorganizuoti kuopą ir rinksite naują valdybą vietom atskaluniškos valdybos, tai vis vien duokite man žinią, aš irgi prie jusų prisidėsiu.

M. Skučas,
R. No. 5, Freeland, Mich.

JOHNSTON CITY, ILL.
Iš SLA. 103 Kp. Susirinkimo.

Rugsėjo 7 d. įvyko SLA. 103 kuopos susirinkimas, kurį atidarė vice-pirmininkas M. Niderstrosa. Nepribuvus ir abiem sekretoriams į susirinkimą, į jų vietas paskirta prot. sekr. J. Guzevičius, o finansų sekretorium Milė Juotkienė, kuri atnešė finansų knygas ir rinko nuo narių mėnesines duokles ir viso surinko $70.47. Perskaičius protokolą prie jo priėmimo padaryta pataisa-pastaba, nes protokole pažymėta, kad finansų sekr. A. Mikna siuntęs į Centrą mokesnius net tris kartus, kas padaro kuopai bereikalingų išlaidų. O antra, suspenduoti nariai ir užsimokanti sekretoriui mokestis turi buti atspenduoti kuopos susirinkime sulig konstitucijos nurodymo, o ne vien sekretoriaus nuožiura. Kadangi M. Devaina ir M. Narbutas užsimokėjo duokles sekretoriui ir už juos buvo pasiųsta į Centrą atskirai, tai šiame susirinkime jie priimta atgal į SLA. teisėtu budu. Nutarta laikytis pilnai konstitucijos nurodymo narių priėmime atgal į SLA. reikalu.

Ligonių lankytojai praneša, kad kuopa turėjo ir jie lankė penkis ligonius. Pranas Jegela randasi ligoninėje, kuris tapo sunkiai sužeistas anglių kasyklose.

Pranešta, kad SLA. 103 kuopos narė M. Deliauskienė mirė staigia mirtimi rugp. 20 d. S. L. A. 103 kuopa turi padarius nutarimą metiniam kuopos susirinkime sausio 5 d., š. m., kad pasimirus kuopos nariui ar narei kuopa nuperka vainiką nemažiau 10 dol. vertės. Bet velionei Deliauskienei kuopos valdyba nepasirupino suteikti kas yra kuopos nutarta ir nenupirko vainiko, tuo budu padarydama visai kuopai negarbę. Susirinkime nutarta, kad kuopa tuos dešimts dolerių turės užmokėti, jei bus statomas ant velionės kapo paminklas. Taip pat kuopa pasižada neapleisti velionės likusių našlaičių.

Angliakasyklos pradėjo dirbti kiek geriau, bet bedarbo žmonių vis dar randasi. Darbas labai sunku gauti musų miestely.

J. H. Alikonis.

PLAINS, PA.
Iš SLA. 110 Kp. Darbuotės.

SLA. 110 kuopa savo susirinkime rugsėjo 7 d. padarė žingsnį pirmyn. Visų narių vienbalsiai nutarta, kad kiekvienas kuopos narys iki pabaigai šių metų turi gauti nors po vieną naują narį į musų kuopą ir kartu į Susivienijimą.

Taigi nutarimas yra labai puikus, ypatingai šiame momente, kuomet bolševikiškas slibinas drasko sveiką lietuvišką Susivienijimo kuną. Taigi į pat laiką subrusta tinkamu budu kovoti prieš komfašistus, kurie stengiasi net slaptų suokalbių konspiracijomis sugriauti Susivienijimą. Reikia juk jėgų nėtik atlaikyti poziciją, bet ir taip padaryti, kad daugiau bolševikiškas „progresas" negalėtų įkišti nei nosies į S. L. A. sveiką gyvenimą. Bus didžiausias bolševikams smugis, jei į jų vietas gausime po kelis gerus narius, tikrus lietuvius.

Neabejoju, kad tokis musų kuopos nutarimas bus išpildytas ir nariai tai nutarė nejuokais. Aš jau turiu porą naujų narių, o kur dar kiti musų kuopos veikėjai. Siųskite musų kuopai gerą glėbį aplikacijų ir mes savo nutarimą stengsimės pilnai išpildyti.

Julius K. Derius.

BRIDGEPORT, CONN.
SLA. 51 Kp. Darbuotė.

SLA. 51 kuopa yra nedidelė, narių turi apie 80. Nariai dalinasi į dvi lygias dalis, vyrų ir moterų. Į susirinkimus lankosi daugiau moterų, negu vyrų, kas liudija, kad moterys daugiau domės kreipia į organizacijos reikalus, negu vyrai.

Kuopos valdyba kone visa susideda iš komunistų, išskiriant pirmininką. Susirinkimai buna neskaitlingi, vienok dažnai gana trukšmingi.

Kuopa yra gana kulturinga ir darbšti, nežiurint, kad yra neperdidelė, savo užduotis visuomet tinkamai atlieka — siunčia delegatus į Seimus. Chicaga yra gana toli, vienok pasiuntė delegatą, nežiurint, kad kuopos iždas tuščias. Praeitą susirinkimą išrinko tris delegatus į SLA. 4-to apskričio suvažiavimą, kuris įvyks rugsėjo 28 d., South Manchester, Conn. Delegatais išrinkta A. J. Viznis, A. Sapiega ir Barbora Viznienė. Visi trys delegatai yra ištikimi SLA. konstitucijai nariai. „Progresyviai" irgi norėjo pasiųsti bent vieną saviškį į apskričio suvažiavimą, vienok jiems nepavyko, už ką jie gana užsirustino ir vėliaus pradėjo riaušes kelti, panašias į Chicagos Lietuvių Auditorijoj keltas. Pasekmės riaušių buvo tokios, kad vienam „progresyviui" susirinkimas didžiuma balsų ant šešių mėnesių atėmė balsą. Ir ką gi galima su tokiais žmonėmis daryti, kuomet jie atėję į susirinkimus nesiskaito su jokia susirinkimų tvarka bei organizacijos taisyklėmis.

Musų tuli „progresyviai" jau nekartą yra pasakę pirmininkui, kuomet buna reikalaujama tvarkos, kad aš tau su kuju į kaktą duosiu, arba aš tave nutrauksiu už kojų nuo tos vietos ir taip panašiai. Kuopos nariai yra nusistatę taip, kad jeigu taip ir toliaus tuli betvarkę susirinkimuose kels, tai bus prašalinti iš susirinkimo.

Praeitą susirinkimą buvo paketas klausimas jaunuolių kuopos organizavimo. Mat čion atsibuvo SLA. 4-to apskričio piknikas ir darbininkai, kurie dirbo laike pikniko, gauna atlyginimą už savo darbą po du doleriu. Praeitame susirinkime dirbusieji piknike turėjo gauti už savo darbą atlyginimą. Pas kuopos pirmininką randasi 4-to apskričio pikniko pelnas ir jis turėjo apmokėti pikniko darbininkams.

Ne esant vice pirmininkui susirinkime, pirmininkas pakviečia eks-pirmininką A. Sapiegą užimti pirmininko vietą ir pats gavęs balsą kreipiasi į pikniko darbininkus, prašydamas jų, kad jie neimtų tų dviejų dolerių, bet paskirtų taip sakant Jaunuolių fondan ir kuomet tokis fondas apie $50 susidarys, tuomet bus lengviau jaunuolius suorganizuoti į S. L. A. kuopą.

Čia musų „progresyviai" ir pakėlė didžiausį lermą. Nors jie nebuvo pikniko darbininkais, vienok rėkė kiek galėjo, kad tik tą sumanymą suardyti. Mat pas musų „progresyvius" buvo mintis, kad kuomet jie užkariaus SLA. ir jį perkrikštys į „Lietuvių Darbininkų Susivienijimą", tuomet jie organizuos jaunuolius ir čia jiems bus geras „gišeftas". Bet lyg ant nelaimės jiems čion kas nori už akių užbėgti ir suorganizuot jaunuolius pirma, negu jie užkariaus SLA. Taip, broliai „progresyviai", mes ir gi pažįstam Bridgeporto jaunuolius ir žinome, kad jų čia yra gražus burys ir jie sutvers sau jaunuolių SLA. kuopą.

Pikniko darbininkai tuli paliko po tuos du doleriu, kiti gi pasiėmė sakydami, kad kuomet bus sutverta jaunuolių kuopa, tai jie vietoje dviejų dolerių, duos penkis.

Tokie pasižadėjimai yra gana džiuginanti. Panelė Žukauskiutė yra 51 kuopos narė jaunuolė ir ji praeitam susirinkime, kuomet tokie ginčai kįla reikale jaunuolių organizavimo, pareiškė, kad lankytis į 51 kuopos susirinkimus mums jaunuoliams nėra galima, kuomet jus čia susiėję didžiausius lermus keliate. Ji pasakė, kad mes jaunuoliai prie to nesam pripratę, todel mes turime daryti viską, kas yra galima, kad nuo jųs atsiskirti ir sutverti sau atskirą jaunuolių kuopą. Panelė Žukauskiutė daug prisideda prie organizavimo Bridgeporte SLA. jaunuolių kuopos.

Pas mus yra tokis obalsis, kad už kiekvieną bolševiką, pametusį SLA. 51 kuopą, (jeigu jų čia kiek rasis tokių drąsuolių), mes apsiimam prirašyti penkis jaunuolius, o gal ir daugiau, ir jie visi bus stiprųs SLA. kareiviai. Tokis tai musų pasiryžimas.

Kaip jau augščiau esu minėjęs, musų kuopa yra neperdidelė, vienok ji visuomet savo užduotį atlieka. Jaunuolių organizavimo klausimas turėtų buti vienas iš pirmutinių darbų kiekvienoje SLA. kuopoje. Todel kiekviena kuopa bei lietuviais apgyventa kolonija turėtų šį svarbų darbą kuogreičiausiai pradėti. Jaunuolių organizavimas yra musų didžiausia pridėrystė. Mes turėtume paduoti jiems savo ranką ir prigelbėti jiems susiorganizuoti taip, kad jie budami SLA. nariais pradės pažint vienas kitą ir pamatys, kad jie yra lietuvių vaikais ir kad jųjų privalumas irgi buti lietuviais.

A. J. Viznis.

FOREST CITY, PA.
Rezoliucija SLA. Pildomajai Tarybai.

SLA. 2 kuopos nariai, savo susirinkime, laikytame rugsėjo 14 d., 1930 m., Zvon Hall viebalsiai nutarėme išnešti ir pasiųsti SLA. Pildomajai Tarybai pasitikėjimo, pagyrimo ir užuojautos rezoliuciją už jos energingą ir nenuoalsų organizacijos dabojimą ir darbavimasi SLA. labui, o ypač dabartiniame laikotarpy, kuomet bolševikai pradėjo skleisti visokias melagystes apie musų organizaciją ir demoralizuoti SLA. kuopas. Linkime Pildomąjai Tarybai turėti tvirtą pasirįžimą ir ištvermę atremti tuos visus blogos valios bolševikų pasikesinimus ant SLA., kad galėtumet apginti ir tvirtai išlaikyti SLA. reikalus, kaip kad iki šioliai organizaciją saugojote ir auklėjote.

Taipgi SLA. 2 kuopa siųsdama savo pasitikėjimą pereito SLA. 36-to Seimo, įvykusio Chicagos Lietuvių Auditorijoj, Chicago, Ill., išrinktai SLA. Pildomąjai Tarybai, kartu pasižadame stovėti organizacijos reikalų sargyboje ir visais galimais budais remti ir gelbėti Pildomąjai Tarybai kovoje su SLA. griovikais — sufanatikėjusiais bolševikais.

SLA. 2 kuopos valdyba:
J. Giedraitis — pirm.,
Ona Nieniuvienė — sekr.,
V. Jančaitis — ižd.

NEKROLOGAI

CHRISTOPHER, ILL.

Rugp. 4 d., š. m., persiskyrė su šiuo pasauliu SLA. 180 kuopos narys Vladas Urbonas, palikdamas dideliame nuliudime savo mylimą žmoną ir tris dukreles: Antaniną, Ameliją ir Oną ir daug giminių ir gerų draugų Amerikoje ir Lietuvoje. Velionis sirgo ilgą laiką namieje prižiurimas ir liginamas jo rupestingos žmonos nuo pat susirgimo iki mirties.

Velionis paėjo iš Lietuvos Telžių apskr., Laukžemio vals., Senos Inpiltės kaimo. Atkeliavo Amerikon 1899 m. į Pennsylvania valstijos angliakasyklas. Ten pagyvenęs kelis metus persikėlė į Springfield, Ill. Po to gyveno kituose šios apylinkės angliakasių miesteliuose ir dirbo angliakasyklose. Persikėlęs gyventi į Livingston, Ill., 1908 metais, čia ir apsivedė su Ona Josudaite. Begyvendami susilaukė sukrelės, bet neilgai džiaugėsi laimingu gyvenimu, nes velionio Vlado žmona mirė 1911 m., palikdama jį su maža dukrele Antanina. Iš čia velionis Vladas persikėlė gyventi į Buckner, Ill., 1913 m. ir čia vėl apsivedė su Katre Ambrazaičiute ir susilaukė tris dukteris, kurių pirmoji mirė. Čia begyvendamas prisirašė prie SLA. 180 kuopos ir buvo ištikimas organizacijai narys iki pat mirties.

Velionis visą laiką dirbo angliakasyklose iki pajėgė ir buvo sveikas. Piktoji liga ir mirtis ištraukė velionį Vladą iš gyvenimo, kuriame jis buvo dar taip reikalingas.

Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis šv. Andriejaus parapijos kapinėse, Christopher, Ill. Labai didelis burys žmonių velionį palydėjo į kapus suteikdami jam paskutinį patarnavimą. Lai buna, Tau mylimas Drauge, lengva šios šalies žemelė. **Juozas Bagdanauskas.**

JOHNSTON CITY, ILL.

Rugpiučio 20 d. staiga mirtimi mirė SLA. 103 kuopos narė Magdė Deliauskienė. Velionė rytmety išeidus į darbą savo vyrą ir apžiurėjus namus, nuėjo pas savo kaiminką. Tenai apie 9:30 val. ryte apalpus ir tuojaus pašauktas gydytojas, kuris tačiau negalėjo nieko pagelbėti. Velionė mirė tos pat dienos 8:30 val. vakare savo kaiminkos namuose.

Iš Lietuvos velionė paėjo iš Suvalkijos, Metelių parapijos. Mirė sulaukus 46 metų amžiaus. Johnston City išgyveno 23 metus ir per pastaruosius keletą metų su sunum prigulėjo prie SLA. 103 kuopos. Paliko dideliam nuliudime vyrą Jurgį, sunų Kazį ir šešias dukreles: Oną, Kastanciją, Aleną, Pranę, Izabelę ir Veroniką.

Palaidota miesto naujose kapinėse rugpiučio 24 d. Laidotuvėse dalyvavo diktokas burelis palydovų. Kapinėse pasakyta atsisveikinimo žodis ir leidžiant karstą į duobę dukterys net apalpo iš gailesčio, netekusios mylimos motinos. Ištikrųjų kiekvienam buvo skaudu matyti, kaip motina palieka septynis kudikius našlaičius ir be laiko eina į amžinš atsilsį.

Mes SLA. 103 kuopos nariai tariame velionei M. Deliauskienei paskutinį viešą sudie ir lai buna jai lengva ilsėtis šaltoje žemelėje. **J. H. Alikonis,**
SLA. 103 kp. narys.

Kuopos Susirinkimas

Sweet Valley, Pa. SLA. 291 kp. susirinkimas įvyks spalio 5 d., 10 val. ryte, D. Pajaujo uky. Kviečiami visi nariai susirinkti ir atsivesti naujų narių prirašyti.

J. J. Nienius — sekr.

Moundsville, W. Va. S. L. A. 350 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 28 d., paprastoj vietoj, 1 val. po pietų. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti, nes tai bus kvartalinis susirinkimas ir daugiau reikalų svarstysime.

J. J. Šalkauskas — sekr.

Nanticoke, Pa. SLA. 12 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 28 d., Juliaus Danulevičiaus salėje, 1 val. po pietų. Visi nariai ir narės pribukite ir užsimokėkite užvilktas mokestis. Ateidami atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 12 kp.

Praans Augustaitis — sekr.

Detroit, Mich. SLA. 352 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, spalių 5 d., apie antrą val. po pietų, žemutinėj Lietuvių Svetainėje. Nariai, kurie esate skolingi už kelis mėnesius, malonėkite atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokestis.

J. Overaitis — sekr.

Shenandoah, Pa. SLA. 23 kuopos susirinkimas įvyks 5 d. spalio, 2 val. po pietų, Eagens svetainėje, Shenandoah, Pa. Malonėkite visi pributi ir užsimokėti užvilktas mokestis, kad neliktumėt suspenduoti ir atsiveskite naujų narių prirašyti prie SLA. 23 kuopos.

Adolfas Vasiliauskas — sekr.

Lawrence, Mass. SLA. 41 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioje, spalio 5 d., kaip 2 val. po pietų, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje, 41 Berkeley St. Malonėkite visi atsilankyti į šį susirinkimą ir užsimokėti savo duokles.

A. Bagdonas — sekr.

Chicago, Ill. SLA. 122 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, spalio 5 d., J. Dembelio svetainėje, 4523 S. Wood St. Pradžia 1 val. po pietų. Visi nariai esate kviečiami atsilankyti į susirinkimą ir kurie atsilikę su mokestimis pasistengkite užsimokėti.

F. Raila — rašt.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 115 kp. susirinkimas įvyks spalio 5 d., 1930, 2 val. po pietų, 318 E. Market St. Gerbiami nariai, įsitėmikite gerai gatvės numerį, idant nepakliutumėt pas bolševikus, ten jusų mokestis nueitų niekais. Jie laiko susirinkimus kitoj pusėj gatvės.

Silv. Pileskis — sekr.

PAŠALINA GASĄ IŠ PILVO AR VIDURIŲ.

Nesmagumas, kurį pagimdo gasai ar išpusti viduriai ar pilvas, yra greitai pašalinamas su Nuga-Tone — vaistais, kurie nugali konstipaciją, išvalo kuną nuo ligas gimdančių nuodų, palengvina inkstų ar puslės įdegimą ir suderina ir sustiprina gaivinąsias jėgas.

Nuga-Tone yra puikus del menko apetito, virškinimo pakrikimo, nerviškumo, nemigos, netekimo svarumo ar spėkos, ir panašių pakrikimų, paeinančių nuo konstijacijos ir jos nuodų. Jeigu jus nesate stiprųs ir pilni gyvumo, jus turite leisti Nuga-Tone atgauti jums geresnę sveikatą. Nuga-Tone yra pardavinėjamas visų medicinos pardavinėtojų. Jeigu jusų pardavėjas neturi jų stake, paprašykit jį užsakyti jų del jus iš savo džiaberio.

GERAS SKAITYMAS — SIELOS MAISTAS

LITERATUROS SKYRIUS

EILĖS — APYSAKOS — KRITIKA

Jonas Simanskis.

MILDUTĖ MOKYTOJA

(Konkursinė Apysaka. Šio Kurinio Autoriui, JONUI SIMANSKIUI, Pripažinta Trečias Pagyrimas).

(Užbaiga)

— Gana jau gana! Jųs tokios visada buvot energingos, nenusileiskite nė čia! Nėra taip baisu, kaip atrodo. Aplankykite kaimynines mokyklas, susipažinkite su kolegų darbu, apsidairykite, pasitarkite. Matysit, tuoj viskas kitaip virs. Vasarą važiuokit į pedagoginius ar darbo kursus, o dabar butinai aplankykit kaimynus.

Inspektorius buvo Mildutės darbu patenkintas ir išvažiuodamas butinai ragino aplankyt kaimynus.

Po Kalėdų Mildutė pati valgyt pradėjo gamintis. Bet virtuvė retai kada laisva buvo. Gerokai pabadavus, pirkosi primusą ir žibalo. Mokyklos malkom kiemas buvo užverstas. Vieną vakarą, grįždama iš stoties, Mildutė pamatė iš kiemo išvažiuojančias poros arklių roges, pilnas mokyklos malkų pridėtas. Jos pasuko į Mariampolės pusę. Mariampolėj mokėsi V klasėj vienintėlė Disputos duktė.

Tik pavasary išsirengė Mildutė į kaimynus. Po pamokų vedė ją Krapaičių Salioniutė, III skyriaus mokinė. Už savo namų, rodydama į permestą per upę lieptą, plonu balsu sakė:

— Perėję lieptą, panele, eikit tiesiai, pamatysit po dešine baltas stubas, ten mano dėdė Reizgys, jums parodys kelią.

— Ačiu, Salionut, rasiu jau pati.

Vanduo, geltonom bangom čiurleno giliai apačioj. Lieptas svyravo. Baugu... Perėjo, bet šaltas prakaitas išpylė.

Reibenių mokykla nedidesnė. Tik žemė aplinkui geresnė ir ukininkai turtingesni.

Barkštelėjo į duris, tuoj pasigirdo už durų šlamėsys ir skambus „prašau". Prie durų stovėjo jaunas, juodaplaukis vyras.

— Ką aš matau? Mildute! Negali buti! Iš kur tu, kokiais keliais? — suspaudęs jos rankas karštai kalbėjo.

— Kastuk, del Dievo! Tai tu čia mokytojas?

— Aš, aš, Mildute,—linksmai kalbėjo Kastas, bėgiodamas apie Mildutę.

Kastas buvo Mildutės gimnazijos draugas, labai artimas, tik vienais metais anksčiau baigęs.

— Tai, Kastuk, tu nestudiuoji?

— Studiuoju! Kaip gi! Tik sykiu ir mokykloj dirbu.

— Tai man vyras. Bet tu visuomet miklus buvai.

— Koks čia miklumas. Bet jau baigiu antrą teisių kursą.

— Busi advokatu! Labai malonu.

— Kad kito negalima, laikas neleidžia. Bet iš kur tu, dovanok?

Tik vėlai vakare, Kasto lydima, Mildutė namo grįžta. Iš jo daug ko patyrė. Sužinojo, kad Disputa norėdamas persikelt pas save mokyklą iš Miknevičienės, kur mokykla 14 metų išbuvo, net panelę mokytoją ir vieną vyrą išėdė. Mokykla kėlėsi del nuomos ir malkų, kurių dalį parduoda, o dalį dukteriai veža. Suprato, kodel mokyklos ir jos kambarys tik karklais apkurenamas ir visada pusiau šaltas buna. Iš Disputos pasirįžo mokyklą kelt. Bet Disputa jau pats nesnaudė.

VI.

Vasarą su Kastu Mildutė buvo darbų kursuose. Sugrįžus rugpiučio pabaigoj rado jau mokyklą pas Disputą išnuomuotą, suolus lauke pudomus, o mokslo priemones pašiurėj sudėtas: Disputa mokyklos kambarį dukteriai paruošė, nors savo dar tris kambarius turėjo.

Nuo rudens prasidėjo ir su suaugusiais kursai. Darbas užvirė.

Savo darbą šią žiemą Mildutė pagrendė darbo principu. Mokykloj darbas pasidarė įvairesnis, įdomesnis. Išpradžių tėvai šaltai juokėsi iš mokytojos išmislų. Bet vėliau, pajutę visą šio darbo naudą, mėgino mokytojai net kiaušinių siųst. Jų Mildutė nepriėmė.

Nuo lapkričio mėnesio įsisteigė suaugusiems vakariniai kursai. Lankė gražus burelis. Jų tarpe buvo labai rimtų žmonių. Pažinę arčiau savo rimtą ir darbščią mokytoją, visur ją kėlė ir gynė.

Vasarą Mildutė turėjo lankyt paskutiniuosius pedagoginius kursus, norėdama mokykloje dar toliau dirbt. Juos lankė ir Kastas. Grįžo į mokyklą rugsėjo pradžioj, mokyklai butas vėl pas Disputą buvo išnuomuotas.

Disputa rimtai buvo susirupinęs kaip nors mokytoją iškelt, kad tik pas jį liktų mokykla, ateitų gal vyras mokytojas, valgyt butų priverstas pas jį. Tuo reikalu važiavo net į apskritį. Bet nieko pešt negalėjo, nes visur Mildutė buvo atestuota darbščia, rimta mokytoja. Stengėsi šiaip daryt Mildutei gyvenimą nepakenčiamu.

Vieną dieną atėjo tėvų komiteto pirmininkas.

— Panelyte, nori vaikučius musų sušaldyti, che che che! — juokėsi senis. Sykiu nuėjo pas Disputą. Šis šokosi, kad daugiau malkų nesą.

— Bet prašau kurent tik mokyklos malkomis; be to, nors sykį į mėnesį plaukite grindis, kas vakarą išluokite, — pridurė Mildutė.

Vargas spaudė mokyklą iš visų pusių.

VII.

Žiemos vakaras. Šuo, dusliai loja. Žingsniai, trypimas. Į duris pasibaladojo. Mildutė metė į šalį mezginį. Pro duris įsispraudė du kariškiu.

— Labą vakarą, panele! Vos suradome. Gal nepyksite, kad, pro jus važiuodamas, drįsau užsukt ir dar su savo bičiuliu, kapitonu Petru, — mandagiai lenkdamasis prie rankutės, pentinais skambindamas tarė senas Mildutės pažįstamas, majoras Parutis.

— Labai manmalonu, — tarė paraudusi iš netikėtinumo ir šiaip taip sutalpindama savo kambary svečius. — Tik atleiskite, kad visą nuotaiką galiu pagadint mažu kambariu ir kaimo sąlygomis.

— Kambarys, ištikrųjų, labai mažas. O kaimo nebijom, tyčia į jį važiuojam pailsėti. Su jumi, panele, visur mums bus malonu.

— Tik be komplimentų, ponas majore.

Petras tylėjo. Atrodė sumenkęs, lyg pasenęs, surimtėjęs.

Rytojaus dieną majoras staiga prašneko šiaip:

— Panele, mes pas jus tyčia užsukom. Gal leisit man, senam pažįstamui, atvirai pasisakyti, del ko užvažiavome?

— Labai prašau! — atsakė Mildutė, kuri jau senai tos kalbos laukė.

— Netikėsite, panele, kaip musų Petras atsimainė, kai jųs išėjote į kaimą. Iš linksmo, staigaus karininko, virto rimtu, paniurusiu. Negeria, nekazyriuoja. Žodžiu, pasidarė labai blogas draugas, ha, ha, ha! Bet pavyzdingas vyras. Ir be jusų gyvent nega...

— Atsiprašau...

— Ne, ne, panele Mildute, — staiga prašneko Petras, — nepykite, bet tikėkite, kad be jusų man negyvenimas. Dovanokite... kaip čia... bukite mano... Aš jusų gyvenimą pagražinsiu. Ištrauksiu iš šio užkampio, aprengsiu kaip deivę, linksminsiu... Tik bukite, maldauju, bukite mano žmona...

Mildutės aukso kasos nuslinko ant krutinės. Mėlynos akys leido gailėsio spindulius. Išvargę veidai reiškė liudėsio. Tylėjo.

— Jųs tylite, Mildute, nekankinkite...

— Panele, pagerbkite musų vyrą, — prašė majoras.

— Dovanokite! — garsiai prabilo ji. — Aš jums nieko pasakyt negaliu. Aš... šią vasarą... susižadėjau su studentu mokytoju Kastu...

VIII.

Pavasary, Vytauto bažnyčioj, Mildutė susituokė su Kastu. Vestuvės buvo kuklios, draugų šeimoj.

Gyveno Panemunėj. Vasaros mėnesy lankė fizinius kursus. Kastas rašė diplominį darbą. Rudeny ketino mest mokytojo darbą. Dirbo labai daug. Mildutė buvo laiminga. Bet... dažnai pažvelgdavo į Kasto išblyškusius veidus. Su skausmu pagalvodavo, ar tesės jo sveikata. Atrodė, kad Kaste gludi neišsemiamas šaltinis jėgų, energijos. Tačiau tik taip atrodė ir ne be reikalo Mildutės širdis atjautė. Vasaros pabaigoj diplominis darbas buvo baigiamas.

Gyveno Mildutės tėveliuose. Kastas išsimaudė Šešupėj ir nusišaldė. Iš syk nekreipė dėmėsio į nedidelį šono durimą. Vėliau durimas ėjo smarkyn, pradėjo skaudėt krutinės kaulus; jėgos žymiai silpnėjo. Išsigandusi Mildutė skubiai išvežė jį į Kauną. Ten plaučių specialistų tuoj patarta važiuot į pietų Franciją. Kastas apleido Mildutę ir Lietuvą.

IX.

Valsčiaus valdyba gavo įsakymą iš Apskrities valdybos Nuobodžiškės mokyklą išnuomuot pas Disputos kaimyną Balvanauską. Nustebo suktas sekretorius ir pusgirtis viršaitis. Parinkę stuiką skubino abu į Disputą. Disputa nustebo:

— Ar tik tu girdėjai? Kiba ji pasiuto, ta mokytoja! Ar jai mano stubos negeros, ar ką? Tegu pati keliasi, o ne mokyklą kelia! Mes jai dar parodysim! Neliks pas mane mokyklos, nebus ji nė Balvanauskuos. Į Slabadą išgrusim!

Ilgai tarėsi Disputa. Su brangiais bičiuliais du literiu išgėrė. Galop šis tas nutarta. Ryto metą Disputa stovėjo prie Apskrities valdybos pirmininko durų. Iš valsčiaus padavė raštus, neva jo butas patogesnis ir geresnis. Pirmininkas patikėjo tarybos nariui ir linksmas Disputa vežėsi į valsčių įsakymą, mokyklą kol-kas palikt pas jį. Iš valsčiaus nuvežė Mildutei įsakymą. Mildutė pasitarus su tėvų komitetu ir gi važiavo į apskritį ir vežė tą patį vakarą įsakymą, išnuomuot mokyklai butą Balvanauskuos.

Rugsėjo pirmą dieną Mildutė su tėvų komitetu vežė mokyklos daiktus. Disputa su žmona pastojo kelią.

— Poniute, nesikelkit niekur! Aš jus apėjau! Tik jums bus iš to nemalonumų!

— Ką? Nekalbėkite niekų! Praleiskite, mes neturime laiko. Ir taip šiandien jau turėjome dirbt, — šaltai atsakė Mildutė, žiurėdama į pamėlynavusį Disputą.

— Ale aš jus...

Bet Mildutė buvo jau kieme. Disputa tuoj išjojo į valsčių, liepęs Disputienei užrakyt žemėlapius, gaublį. Mildutė pasišaukė tėvų komitetą. Atėjo ir Disputienė.

— Poniut, jųs neturite teisės šitų daiktų imt; jei ne jums visai pavesti buvo, o mano vyrui, — rėkė paraudusi boba.

— Kas jums taip sakė!? — nusijuokė senis tėvų komiteto pirmininkas. — Kad juos kur paraliai, sargas didesnę valią ant mokyklos turi, negu mokytoja, — piktinosi senis.

— Niekai, mes tik sudarysime aktą, kad Disputai savinasi mokyklos turtą ir pasiųsim policijai, — ramiai kalbėjo Mildutė, imdama plunksnakotį.

— Mes jų nesisavinom, bet vyras liepė jums iš valsčiaus raštelį atnešt, kad jųs galite imt mokyklos daiktus, — kuoneverkė Disputienė.

— Nereiks nei rašto nei nieko, kai atjos policininkas į kiemą, o dabar čia nerėkite ir eikite sau, mes dirbsime, rašysime aktą, — liepė Mildutė.

Disputienė išsigando ir nors labai bijojo vyro, bet policija kur kas buvo baisesnė: atidavė mokyklos daiktus.

— Bet keltis neturite teisės, mes turime iš valsčiaus raštą.

— Tai nieko nereiškia, mes turime kitą, kuris leidžia.

— Gerai, gerai, jums valsčiaus raštai nieko nereiškia, matysime ar tikrai, žinosite, kaip valsčių žeist, — rėkė vėl boba ant viso kiemo.

Užsivirė košė. Viršaitis išnuomavo pas Balvanauską butą, o po kiek laiko su Disputa nuvyko į Slabadą ir ten išnuomavo pas Bužinskienę, sulig mokyklos, neva, tinklo.

Kas savaitė įvykdavo tai tėvų, tai komiteto posėdžiai. Iš Apskrities du kart atvažiavo specialės komisijos, viena iš inžinieriaus, viršininko ir inspektoriaus; antra iš Apskrities Tarybos narių. Abi komisijos nutarė blogai sudarytą mokyklos tinklą ištaisyt, Skučiškėj palikt mokyklą, o Slabadą priskirt prie kitos. Disputa pralaimėjo, bet tuo labiau nesiliovė. Valsčius džiaugdamasis persiuntė skundą tardytojui. Šis tardė Mildutę, tėvų komitetą. Nusikalstančio nieko nerado, pasiuntė bylą Valstybės Gynėjui. Gynėjas rado nusikaltimą, bet taikos teisėjas jį numarino. Mildutė buvo išsigandus, bet bylą numarinus apsidžiaugė. Tada Disputa susidarė civilinę bylą, ieškodamas iš mokytojos ieškinį, už mokyklai patarnavimą, nors pats už tai atsiimdavo iš valsčiaus. Teisėjas šaukė Mildutę, Disputą ir paduotus liudininkus, viršaitį ir sekretorių. Gardžiai pasijuokė teisėjas iš rustaus Disputo, iš jo priekabių. Ir šią bylą Disputa pralaimėjo.

Negana viso to, jis iškeliant mokyklą, pasiliko visas sau mokyklos malkas. Mildutė puolė šen-ten — nieko negelbėjo. Skolino, iš Balvanauskų malkas pirkosi. Iš ryto mokykloje visuomet budavo 8-9° šalčio (C), o dienos metu — visuomet 1-2° šalčio. Suvargę, susišaldę vaikai susirgo per 40 „kiaulyte". Onytės kojas ėmė gelt. Inspektorius patarė Disputą teisman duot. Teisėjas priteisė atiduot mokyklai malkas. Disputa įžeidė įpykęs teisme tėvų komitetą. Gavo 3 paras arešto. Disputa pats save sunaikino.

Slabados gyventojai prašė komisijos duoti jiems Mildutę mokytoja. Negavo dabar jokios. Disputos sukurstyti, pasirašė jo surašytą skundą. Bet Kaune suprato Disputą ir jo skundas atsidurė dėžėj. Kaune gyveno senas žilas Disputos švogeris teisėjas. Visą likusią dieną Disputa pas jį verkte verkė pagelbos. Šis pažadėjo ir patarė bylą apeliuot.

X.

Pirmuosius metus Mildutė naujam bute puikiausiai jautėsi. Senutė Balvanauskienė gerbė darbščią ir liudną mokytoją, virtuvėj kur galėjo užvadavo. Bet vasarą Balvanauskas parsivedė žmoną. Marti buvo pikta, nesugyvenama boba. Pakėlė karštą karą su uošve. Pagelbon atsivežė pusprotę sesutę ir dar piktesnę savo motiną. Mildutė aiškiai simpatizavo senutei. Marti nugalėjo uošvę. Visas tamsias galybes nukreipė prieš Mildutę. Ši į virtuvę vėl nė žingsnio žengt nebegalėjo. Jos pusėje pro stogą ėmė varvėt vanduo, byrėt spaliai. Marti mokyklos visai nenorėjo.

Kastas laiškus siuntė dažnai, vis su liudnesnėm žiniom. Beveik visą algą išsiųsdavo Mildutė jam. Pati šiaip taip pramisdavo. Jėgos mažėjo, pasirįžimas silpnėjo. Dalios iš brolio vis dar negavo.

Pavasary Kastas persikėlė į Švarzvaldą, esą ten bus geriau. Mildutė rašė jam raminančius laiškus ir rupinosi gaut dalią gydymui. Gegužės pradžioj gavo pakvietimą pinigams atsiimt, o pašte rado dar laišką iš Švarzvaldo sanatorijos, su juodais kraštais ir juodu kryžium. Iš pašto Mildutę išnešė.

Apygardos teisme Mildutė bylą pralošė. Disputa galvą pakėlė. Pranašavo, kad mokytoja dabar tikrai greit iš Nuobodžiškės išlėks rukdama. Įspėjo, bet...

Mildutė su tėvų komitetu buvo Kaune, prašė pinigų mokyklos namams pastatyt — negavo. Gyvenimas Balvanauskuos pasidarė nepakeliamas. Skausmai draskė krutinę. Darbas pasidarė nemielas. Rudeny inspektorius, radęs tik Mildutės šešėlį, prievarta išsiuntė į Kauną. Kaune tuoj patarta gult į ligoninės džiovininkų skyrių.

Eidama į ligoninę, Mildutė matė puikius banko, teisingumo ministerijos rumus. Sunkiai atsiduso: „Tiek milionų!... Visai Lietuvai nuosavų mokykloms namų butų. Neputų jose musų ateities žiedas vaikučiai, mokytojai... Vargšas Kastas..."

XI.

Iš banko rumų išėjo graži panelė su kariškiu po ranka. „Agute", norėjo sušukt Mildutė, bet Agutė, nors atydžiai pažvelgė Mildutei į akis — nepažino pageltusioj pasenusioj moteriškėj gražuolės Mildutės.

Vytauto parke linksmai aidėjo muzika. Vytauto prospekte užė blizgą taksi, pralenkdami senus sulysusius arklius, kurie vilko lengvą Mildutės kuną į kapynes. Ją lydėjo senas luošas tėvukas ir išgeltęs, pasenęs kapitonas. Rankose jis nešė giacintų bukietą.

Kapynėse, alyvų krume linksmai čiulbėjo lakštutės. Gatvėje slankiojo laimingųjų porų šešėliai. Nuo Vytauto kalno leidosi į kapynes muzikos garsai, šokančių šukiai. Ant Mildutės kapo vyto baltųjų giacintų bukietas.

NELIEPK, MYLIMOJI.

Pasiųsk, mergužėle, mane art ir sėti,—
Aš linksmas išeisiu į laukus.
Per dieną dirvonus išarsiu,
Per kitą — grudais apibersiu
Ir linksmas aš grįžęs iš lauko
Tave, brangioji, aplankysiu...

Paliepk, mergužėle, per apvalią žemę
Pėščiam man apeiti ir taką išminti,
Ir pasakų žiedą auksinį nuskinti, —
Apeisiu, nors širdį begalo skaudės,
Kad akys tavęs iglai neregės,
Bet, apvalią žemę apėjęs, tave aplankysiu.

Neliepk, mylimoji, tavęs tik užmiršti,
Netarki per amžių daugiau nematyti,
To vieno dalyko neliepk padaryti,
Nes liudnas aš busiu, kaip sakalas girioj
Pašautas pražuti turėsiu, —
Neliepk, mylimoji, myliu ir mylėsiu...

Jokubas Dagys.

TYLI NAKTIS.

Tyli naktis
Kai užmigdys —
Saldus sapnai,
Kai aplankys,
Tuomet tiktai
Nurims širdis...
Aš vis tylus,
Bet man sieloj
Skausmų vilnis
Lyg kad audroj
Daužo valtis —
Skandina jas!
Taip aš kenčiu
Kasdien vargus
Ir galas jų
Kada ar bus?
Ar nors kada
Tas spindulys
Laimės name
Dar aplankys?...

L. Grigaitis.

LIAUDĖS DAINA.

(Iš mano Rinkinio. Dainuota a. a. mano motinėlės, Pagirių ir Vadoklių valsčiuose dvidešimts metų atgal).

Augštam kalnely, margam dvarely
Kalbino mane jauni berneliai;
Kalbino mane jauni berneliai!...

Dailiai kalbino, meiliai viliojo,
Aukso žiedeliais apdovanojo;
Aukso žiedeliais apdovanojo.

Dzin, dzin, zvaneliai, lojo šuneliai
Sugrįžo mano — seni tėveliai!...
Susijaudino jauni berneliai.

Piršliams per jauna dukra lankyti,
Keliaukit sveiki neišvaryti;
Vartai užkelti, kiemas lankyti.

Ją motinėlė valioj augina,
Lig pusrytėlių nepabudina;
Lig pusrytėlių nepabudina.

Turtą iš savo tėvų turėsiu,
Tiktai darbelių dirbt nemokėsiu;
Mikliai piršteliais dirbt negalėsiu.

Naujas ratelis, švelnus kuodelis,
Bet nesiverpia lino sieksnelis
Ir nesiaudžia baltos drobelės!

A. J. Jokubaitis.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

IŠ KELIONĖS SAUSŽEMIU IR VĖL JURA.

IV.

Laukiu kada paliepsi
Laivužėlį irkliuoti.

Anksti rytą prisiartinome prie krašto Cherbourg. Laivas į uostą negali įplaukti, nes juros inlanka ne gana gili, kad jurų milšinas ant vietos galėtų apsistoti. Keturi laiveliai apsupo mus; vieni priėmė bagažus išlipančių keleivių Cherbouge, kiti pačius keleivius nukėlė.

Darbininkai ant priplaukusių laivelių francuzai. Jie prašo pas amerikiečius papirosų. Pastarieji mėto papirosus ir briežiukus iš viršaus. Darbininkai išrodo labai nerangųs. Čia jau jauti tą europišką tinginumą.

Kuomet keleiviai maišosi — vieni išlipa, atsisveikindami su pasiliekančiais, patarnautojai laksto, kiti delnus ištiesę ir laukia, kiek jiems kyšių į delną teks. Štai, netikėtai, lyg iš grindų misteriškai iškilęs p. J. W. Liutas, „United States" Linijos generalis atstovas Kaune pasirodo priešais, ištiesdamas ranką su ankstybo ryto linkėjimais. Koks mano nusistebėjimas ir džiaugsmas, kad žmogus net iš Kauno atvažiavo į Cherbourgą mus pasitikti.

Važiuojame iš Cherbourgo į Southampton. Visi linksmi. Apie antrą valandą popiet jau Southamptone. Apleidžiam Leviathan. Čia pat ir gelžkelio stotis. Kol perkėlė bagažą ir sutvarkė kitų keleivių bagažus, juos muitininkai pažiurėjo. Dauguma į traukinius sukrauta be kratos.

Keliaujam į Londoną. Traukinys pleška po 50 mylių valandoje. Apylinkės be galo gražios. Šalykeliais gražųs laukai. Veik visu keliu matosi žydinti laukai. Nekurios moterys pamačiusios saužemį, dar gi nukaišytą puikiomis įvairių spalvų gėlėmis, kelia ovacijas, reiškia pasitenkinimo kelione. Masina save tuo, kad turės progos pamatyti dideliausį pasaulio miestą Londoną.

Šitai, ir nepajutom kai traukinys įdundėjo į „terminal". Kunduktorius sušuko: „London! all out!"

Tušti trokai stovi ir laukia mus pribunant. Į trokus sukrovė musų bagažus, o pačius keleivius susodino į omnibusus ir nuvežė į „National Hotel'į".

Vos suspėjom sugužėt į viešbutį, užėjo audra su žaibais ir perkunijomis. Kuomet, paskui mųs, atvežė bagažus, tai tuloms moterims, buvo nemalonumo: manė, kad gali sulyt jų čemodonus ir pačios, begelbėdamos bagažą, sušlapino savo šilkines pančiakutes. Reiškia, nepasitenkino Londono lietumi.

Septintą valandą vakarienė. Londono gyvenimas eina lėtu tempu. Patarnautojai nerangųs. Užplaukus į viešbutį 150 svečių vienu kart, turėtų but keliolika specialių patarnautojų, bet anglai paprastu tempu viską tvarko. Svečiai vakariene netinkamai aprupinti. Londonas vandeniu apsuptas iš visų pusių, bet prie valgio vandens prisišaukti negalima. Su alum ir „ugniavandeniu" lygiai ta pati bėda.

Svečiai, po vakarienės, susirinkę salone, kur pardavinėjami svaiginamieji gėrimai, negali pasigert, nes negali prisišaukt patarnautojo, nors ir ekstra kyšiai siulomi. Jei vieną alaus bonkutę prisišaukia, tai kitos belaukdamas ištrokšta ir išsiblaivo.

Keltas nespėja žmones vežt į viršų į kambarius. Man, po dviejų bonkų „gintaro", apie 11:00 val., pasisekė surast savo kambarį. Sekamą dieną tvarka geresnė. Pusryčiai. Po pusryčių sustojo keturi dideli omnibusai prie hotelio durų. 11.00 valandą važiuojam Londono įvairenybių pamatyt. Iš augšto saulė šviečia. Nekurie eina krautuvių pasižiurėt. Languose išstatytos prekės, panašios į Amerikoje didelių miestų prekes, tik tų prekių kainos, sulyginant su New Yorko kainomis, apie 25% augštesnės. Tik dabar supratau priežastį muitininkų bagažo draskymo, o ypatingai, kad amerikiečiai neįvežtų cigarų, cigaretų ir tabako. Londonas, mat, neturi tokių gerų prekių už tas kainas. Todel kad amerikiečiai nepasipelnytų Londone, tai turi užmokėt augštą muitą už įvežamas prekes.

Antrą valandą omnibusai sugrįžo į viešbutį. Suvalgyti pietųs, sukrauti bagažai ir keliaujame į tolimesnę kelionę. Kas ir ką matė Londono gatvėmis bevažinėjant, dabar dalinasi įspudžiais. Džiaugiasi, kad United States Lines apmokėjo visas išlaidas už perkėlimą bagažų, nakvinę, vakarienę, pusryčius ir pietus. Keleiviams nei vieno cento nereikėjo ekstra mokėt, o turėjo progos aplankyt Londoną, pamatyt įdomesnes vietas. Bet, abelnai, Londonas į keleivius didelio įspudžio nepadarė. Čia amerikiečiams viskas eina vėžio žingsniu.

Sėdome laivan „Baltannic" ir 7:00 val. vakare išplaukėm iš Londono. Kol saulė nusileido, buvo matyt krantai ir Londono priemiesčio budinkai. Paskui išplaukėm į atvirą „Nort' Sea". Laivelis nedidelis, bet keleiviai sutvarkyti ir atrodo gana daug patogumo. Tik tulos moterėlės, ar tai pačios sau įsikalbėdamos, ar užagituotos kitų pirm iškeliaujant iš namų, laukė didelių audrų ir ligų. Bet apsiriko. Laivelis šliaužia sklandžiai kai gelda per prudą be jokio ženklo supimo. Ryto metą atsirado vidury. Jau ramųs, linksmi. Keliaujam toliau į rytus.

SAULĖS SPINDULIŲ JĖGA.

Saulė musų žemei teikia šviesą ir šilimą. Jeigu visą tą šviesos ir šilimos energijos kiekį, kuri saulė per vieną dieną suteikia musų žemei, skaitydami vidutiniška kaina įvertintume pinigais, tai išeitų apie 1600 milionų litų. Tokiai milžiniškai energijai sudaryti saulė kiekvieną sekundą išeikvoja, paversdama į spindulius, po 4 milionus tonų (apie 250 milionų pudų) savo medžiagos. Tuo budu, per vieną valandą saulė išaikvoja 14,400 milionų tonų.

Jeigu kas valanda saulė tokiais astronomiškais skaičiais nyksta ir mažėja, tai čia gali kilti klausimas, kaip ilgam jos pakaks? Į šį klausimą žymus astronomas Jean atsako, kad saulė po tiek pat energijos galėsianti duoti mažų mažiausia dar bent 150 milionų metų.

(„L. U.").

LIETUVIAI AMERIKOJE

PITTSBURGH, PA.

Kriuklio Vaikas Paliuosuotas.

Kai jau esu rašęs, 11 metų vaikas Walteris Kriuklis yra kaltinamas del pardavimo nuodingo munšaino, kuriuo nusinuodijo žmogus. Walteris Kriuklis buvo laikomas Juvevile korto priežiuroje nuo rugpiučio 19 d. iki rugsėjo 3 d.

Rugsėjo 3 d. Walteris Kriuklis tapo paliuosuotas ir atiduotas jo sesers Marijonos Kriuklytės priežiurai. Našlaičių teismas pervedė visą Kriuklių šeimynos turtą Pennlysvania Trust Co. banko globai. Bankas duos po kiek kas mėnesį del užlaikymo nepilnamečių vaikų. Vaikus prižiurės vyriausia sesuo Marijona Kriuklytė, 21 metų amžiaus, dar tik apie trys mėnesiai kaip iš Lietuvos.

Kaip jau aš esu minėjęs Kriuklio 3 vaikai ir 1 mergaitė yra likę našlaičiais: neturi tėvo, motinos. Jie buvo patėvio S. Čirvinsko globoje. Vaikų tėvas Adomas Kriuklis jau virš metai kaip yra miręs, o motina Ona Kriuklienė gegužės 27 d., 1930 m. apsivedė su S. Čirvinsku, trečioje dienoje po apsivedimo nusižudė. Tąsyk S. Čirvinskas liko ne tik vaikų prižiurėtojum, ale ir dalininku bei prižiurėtojum Kiruklių turto. Kriuklių palikimas buvo sekantis: farma $8,000 vertės ir pinigų banke $5,000.

S. Čirvinskas, nors tik tris dienas tegyveno su kriukliene po apsivedimo, bet pagal Pennsylvanijos valstijos įstatymus paveldėjo trečią dalį Kriuklių turto (Kriuklis mirdamas nebuvo palikęs jokių palikimo popierų) ir kartu su Kriuklių vaikais laikė Kriuklienės štoriuką ir pardavinėjo munšainą iki rugpiučio 19 d. Kai Kriuklio vaikas buvo apkaltintas pardavimu nuodingo munšaino, o Čirvinskas užlaikymu nuodingo „štofo", nuo kurio nusinuodijo žmogus, tai nuo tada prasidėjo Čirvinsko trubeliai. Čirvinskas tapo apkaltintas del „manslaughter", o našlaičių teismas pradėjo rupintis ir kriuklių vaikų turtu.

Reporteris.

WORCESTER, MASS.

Iš TMD. Kuopų Gyvavimo.

Po praeitam Tėvynės Mylėtojų Draugijos seimui, kuriame buvo perrinkta centro valdyba, už keletos savaičių pradėjus dirbti ir susirašinėti su kuopomis ir veikėjais pasirodo, kad TMD. auklėjimui ir plėtimui yra plati dirba. Pats netikėjau, kad musų veikėjai taip nuoširdžiai pritars TMD. auklėjimo darbui. Jei ir toliaus taip dirbsime šita plotme apšvietos ir kulturs plėtimui, tai sekantis mano pranešimas bus visiškai kitokis. Štai tik pradžia tų musų darbų:

1. Worcesterio TMD. kuopa persiorganizavo su 23 nariais ir su pabaiga šių metų manome turėti iki 100 narių. Nauja kuopos valdyba išrinkta, kurios pirmininku yra energingas veikėjas J. Dvareckas.

2. Hartford, Conn., kuopa persiorganizuoja priešaky su tokiais veikėjais, kaip Čekanauskas, Januškevičius, Sekys ir kiti. Yra pasižadėta kuopą išauginti pavyzdinga.

3. Brooklyne persiorganizuos kuopa, nes energingas veikėjas Ks. Strumskis man davė garbės žodį, kad padirbės del TMD. Taip pat ir kiti veikėjai pasižadėjo del TMD. padirbėti. Todel brooklyniečiai galės išauklėt didelę kuopą.

4. So. Bostone pasidarbuoti TMD. labui pasižadėjo K. J. Paulauskas ir R. Židžiunas. Jiedu davė man garbės žodį, kad į trumpą laiką sutvarkis TMD. kuopos reikalus ir padarys didžiausia kuopa visoj Mass. valstijoj. Geriausio pasisekimo bostoniečiams.

5. Keen, N. H., brolis Markunas prižadėjo tuoj suorganizuoti naują TMD. kuopą. Nors ši kolonija lietuviais neskaitlinga, bet Markunas mano, kad susidarys gražus burelis TMD. narių.

Tai gi tik čia suminėtose vietose susidarys tuojaus apie 200 narių. Tai graži darbo pradžia.

Be to, vedama susirašinėjimai ir pasitarimai del TMD. kuopų perorganizavimo su šių kolonijų veikėjais: Lawrence, Lowell, Norwood, Montello ir su Conn. valstijos veikėjais. Iš kitų kolonijų taip pat pradeda ateiti geros žinios, kad TMD. kuopų perorganizavimo darbas jau pradedamas. Už tą viską esu dėkingas visiems veikėjams, kurie rupinasi TMD. auklėjimu.

Prie šios progos kreipiuosi į visų kolonijų tuos veikėjus, kuriems rupi TMD. ir lietuvių literaturos plėtimas, stokite darban ir atgaivinkite TMD. kuopas, tverkite naujas kur tik yra galima. Kuo tik galėdamas jums pagelbėsiu. Informacijų TMD. reikalais galite gauti iš Centro sekretoriaus, taip pat ir aš kiek galėdamas suteiksiu. Jei visi pasidarbuosime TMD. labui, tai galime buti tikri, kad su sekamais metais gausite trečią tomą „Pasaulio Istorijos".

Be to, aš kaipo centro valdybos narys prie šios progos noriu ištarti nuoširdų ačiu musų laikraščiams, kurie davė ir duoda vietos savo skiltyse TMD. reikalams dabartiniu laiku.

P. A. Dėdynas,
TMD. Vice-Pirm.

WATERBURY, CONN.

Perorganizuotas Vaizbos Butas.

Keletas mėnesių atgal buvo sušauktas vietos biznierių susirinkimas su tikslu sutverti Vaizbos Butą, kaip kad yra kitose didesnėse lietuvių kolonijose. Gavimui platesnių informacijų gegužės mėnesy buvo surengtos prakalbos Lietuvos Generaliam Konsului p. Žadeikiui. Vienok patsai organizavimo darbas, iš priežasties bedarbės ir kitų kliučių, buvo apsistojęs.

Rugsėjo 9 d. buvo sušauktas susirinkimas su tikslu paskatinti narius prie veikimo ir išrinkimui pastovios valdybos. Apkalbėjus dalykus visapusiškai, nutarta vadovautis konsulo p. Žadeikio suteiktomis informacijomis ir patarimais. Suorganizavus tvirtą Vaizbos Butą Waterbury, vietiniai organizatoriai prigelbės tverti Vaizbos Butus ir kitose kolonijose Conn. valstijos ir su jais turės artimus ryšius.

Išrinkta nauja valdyba: pirm. P. Gudiškis, rašt. adv. K. Lukošius, ižd. J. Tareila.

Delei geresnio supažindinimo visuomenės su Vaizbos Buto tikslais, valdybos nariai lankysis draugijų susirinkimuose paaiškindami V. B. uždutis.

Waterburietis.

MINERSVILLE, PA.

Nelaiminga Lietuvio Mirtis.

Rugsėjo 1 d. mirė Banifacas Rinkevičius baisiose kančiose. Šio žmogaus mirtis atsitiko sekamose tragingose aplinkybėse: jis užlaikė smuklę prie Laurel gatvės ir žmonės kalba, kad prie stiklelio turėdavęs kokius tai nesusipratimus su savo žmona. Bet tokie dalykai Rinkevičiams buvo pripprasti. Rugsėjo 1 d., apie 9 val. vakare Rinkevičius nuėjo į tvartą ir atsigulė ant antrų lubų. Už valandos laiko jis išbėgo iš tvarto visas apimtas liepsnos ir nesavu balsu šaukdamas: kas man taip padarė, kas padarė! Kaimynai pamatę tokią nelaimę Rinkevičiaus šoko jam į pagelbą ir kas kuo galėdami gesino degančius jo drabužius, bet Rinkevičius tuo kartu sukrito ant žemės be žado.

Nugabentas į Warner ligoninę į Pottsville, Pa., už penkių valandų mirė baisiose kančiose. Kadangi velionio viduriai buvo baisiai apdegę, matyt daugiausiai kerosino ar gesolino ten užpilta buvo, tai jokios pagelbos negalėjo daktarai jam suteikti. Visą laiką velionis šaukėsi ir Dievo ir angelų pagelbos, kad jam sutrumpintų kančias. Ir kuomet to nesulaukė, tai šaukėsi ir į Dievo priešininkus, kad jie jam pagelbėtų...

Del šios tragingos velionio Rinkevičiaus mirties eina valdžios tyrinėjimas. Tikrinama, kad detektyvai jau užeina ant pėdų piktadario, kuris tokiu baisiu budu išvarė velionį Rinkevičių iš šio pasaulio.

Velionis tapo palaidotas 6 d. rugsėjo su bažnytinėmis apeigomis. Paėjo iš Lietuvos iš Budos kaimo, Jezno parapijos, Trakų apskričio. Mirė vos 36 metų amžiaus pasiekęs. Lai buna jam lengva šaltoji žemelė, į kurią amžinam atsilsiui taip tragingos mirties nulydėtas.

A. J. Banišauskas.

KOKIOS SPALVOS MUSĖS NEMĖGSTA.

Londone leidžiamas žurnalas „Nature" („Gamta") sako, kad musės daugiausia nemėgsta raudonos ir geltonos spalvų. Stiklo fabrikantai broliai Pilkingtonai darė Anglijoj bandymus ir patyrė, kad įdėjus langus iš geltono ar raudono stiklo, musės tuojaus išnyksta. Bet raudoną spalva sunkiai praleidžia šviesa todel jie pataria vartot geltoną stiklą. Ypač toks stiklas rekomenduojama skerdykloms, pieninėms ir apskritai visur, kur laikomi ar gaminami valgomieji daiktai. Nuo mėlynos spalvos taipgi bėga, bet netaip daug. („L. U.").

TĖMYKITE!

Didelis 548 Puslapių Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

I S T O R I J A

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliu doma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija

Kaina $1.50
Drutame apdare $2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės" Administraciją šiuo adresu:

„TĖVYNĖS" ADM.,
307 W. 30-th Street,
NEW YORK, N. Y.

Tel. Newtown 4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L. I. N Y.

LIETUVIŠKI BONAI

Jei norit pirkt ar parduot gaunant gerą kainą, rašykit mums del informacijų dykai į Dept. 2.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleliai-guzikėliai

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS TRIJŲ RŲŠIŲ:

Dideli auksiniai po $1.50, mažesni auksiniai — po $1.00; paauksuoti — po 50c. Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisiųsti 10c. persiuntimo registruoto laiško.

Dideli Auksiniai, naujo stiliaus po $1.50
Mažesni Auksiniai 1.00
Paauksuoti .... .50

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RUŠIŲ:

SLA. kp. antspaudos-pečėtįs

Geležinės Pečėtįs, įspaudžiamos į popierą $6.00
Guminės Antspaudos su atramento paduškėle — po $3.00

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams — po 50c.
Kvitų knygelės pinigų priėmimui—po 50c.

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų systema su drutais audimo apdarais su raktu ir 25 lakštų parsiduoda tiktai už $3.00.

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokestimis, pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekviena kuopa privalo pasirupinti insigyti viršui pabriežtus kuopoms butinai reikalingus daigtus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigais siųsti sekančių adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

LANKĖSI CENTRE S. L. A. PREZIDENTAS.

Pereitą šeštadieny, rugsėjo 20 d., lankėsi SLA. Centre S. L. A. Prezidentas S. Gegužis. Esant keletai svarbių ir skubių reikalų, kurių susirašinėjimais negalima patogiai atlikti, p. Gegužis apsilankė SLA. Centre ir bent su Sekretorium juos aptarė.

Reikia pažymėt, kad gerb. S. L. A. Prezidentas daugiau nei patenkintas, kad teismas bolševikų bylą prieš SLA. išmetė ir tuomi pasibaigė pirmas bolševikų pasikėsinimas Susivienijimo pražudymui. Prezidentas S. Gegužis mano, kad ir kitos bolševikų bylos tesimuose susilauks to paties galo, jei jie drįs dar toliau Susivienijimą tąsyti po teismus, kaip bolševikiškieji geltonlapiai grumoja.

NEPAMIRŠKITE SVARBAUS PARENGIMO.

Sekamą sekmadienį, rugsėjo 28 d., Didžiojo New Yorko Vytauto Komitetas rengia svarbų ir reikšmingą programą — Vilniaus vadavimo šventę. Šis svarbus parengimas įvyks Dexter Parke, Jamaica Ave. ir 75th St., Woodhaven, L. I. Pradžia 1 val. po pietų.

Bus jungtinis 500 dainininkų choras, bus kalbų su šio parengimo tikslu sujungų, bus didžiulis geras benas, kuris taipgi gros visokius šokius. Parenkimas bus linksmas ir įspudingas. Įžanga asmeniui tik 50c.

Kas tik jaučiasi lietuviu, kam yra brangus Vilnius ir kas tik nori prisidėti bent moraliai prie Vilniaus atvadavimo, kiekvienas privalo dalyvauti šiame reikšmingame parengime. Išsikalbėjimui negali buti jokių motyvų, nes laikas patogus, vieta parankiai pasiekiama. Todel visi nuoširdus lietuviai į Vilniaus vadavimo šventę!

Vytautietis.

SUGRĮŽO IŠ LIETUVOS A. B. STRIMAITIS.

Penktadieny, rugsėjo 19 d., United States Lines laivu „America" sugrįžo iš Lietuvos SLA. veikėjas ir nuolatinis „Tėvynės" bendradarbis A. B. Strimaitis, kuris šią vasarą aplankė Lietuvą ir keletą mėnesių tenai paviešėjo. Be to, p. Strimaitis yra Lietuvos Atstatymo Bendrovės sekretorium ir šios bendrovės reikalais lankėsi Lietuvoje. Su p. Strimaičiu šių žodžių rašytojui dar neteko susitikti, bet kiek žinia, tai ponai Strimaičiai, nes kartu lankėsi Lietuvoje ir ponia M. Strimaitienė, savo kelione ir apsilankymu Lietuvon yra pilnai patenkinti.

Prie šios progos galiu pranešti, kad sugrįžusieji iš Lietuvos ponai Strimaičiai sutikti labai įspudingai. Artimesjieni ponų Strimaičių draugai papuošė Strimaičių namus, su gražia iškaba „welcome home" ir susirinkęs gražus burelis tų tikrųjų draugų juos sutiko ir gražiai pavaišino. Rasti tokis širdingas savo draugų pasitikimas sugrįžtant iš senosios tėvynės yra malonus dalykas ir ponai Strimaičiai to pilnai užsipelnė, nes jų nuoširdumą linkui savo draugų kiekvienas turėjo progos gerai patirti. Kaip tas lietuviškas priežodis sako: „Ką pasėsi, tą ir pjausi". Kaip ponai Strimaičiai savo draugams yra atviri ir nuoširdus, taip jų draugai jiems atsimoka. Gražus socialių santykių pavyzdis.

Reporteris.

LANKĖSI REDAKCIJOJ.

Lankėsi SLA. Centre ir „Tėvynės" redakcijoje SLA. žymus veikėjas ir vietinis biznierius p. P. A. Dėdynas iš Worcester, Mass. Kartu lankėsi ir ponia Dėdynienė su dukrele Aldona. Visa Dėdynų šeima yra Susivienijimo nariais. Su visuomeniniais reikalais p. Dėdynas savo automobiliu važinėjo Conn. valstijoj, tad prie tos progos užsuko ir SLA. Centrą aplankyti. Kadangi pereitas TMD. Seimas p. Dėdyną išrinko centro viceprezidentu, tai dabar p. Dėdynas daugiausiai rupinasi sutvirtinimu TMD. kuopų. Svarbiausiai tuo tikslu buvo užsukęs ir į New Yorką.

Tarpe kitko p. Dėdynas pranešė, kad Worcesterio SLA. veikėjai labai džiaugiasi SLA. laimėjimu bolševikų byloje. Taip dalykams virtus dabar ištikimų jų SLA. konstitucijai veikėjų ir narių upas ir pasirįžimas dirbti organizacijos labui dvigubai pakilęs. Bet kitaip ir buti negali, nes kuris nuoširdus S. L. A. narys gali nesidžiaugti SLA. griovėjų pralaimėjimais teismuose, su kurių pagelba bolševikai pasiryžę sugriauti Susivienijimą.

Lankėsi redakcijoje sugrįžęs iš Lietuvos rugsėjo 19 d., laivu „Mauretania", p. K. C. Brazevičius iš Kenosha, Wis. Kaipo aktyvus SLA. veikėjas p. Brazevičius laikė savo pareigą aplankyti SLA. Centrą ir pasidalinti įspudžiais iš senosios tėvynės.

Kadangi p. Brazevičius turėjo progos ir reikalo aplankyti netik Lietuvą, bet ir Latviją ir Lenkiją, tai gali padaryti nebloką palyginimą apie gyvenimą tų trijų valstybių. Todel anot p. Brazevičiaus išsireiškimo, Lietuvoje gyventi tulais atžvilgiais yra daug patogiau, negu kitose Lietuvos kaimyninėse valstybėse. Tiesa, p. Brazevičius randa daug poniškumo ir nerangumo ir Lietuvos valstybinėse įstaigose, bet vis tik nėra taip bloga, kaip Lenkijoje, kurioje poniškumui nėra jokių ribų. Labai patenkintas gražiu priėmimu Lietuvoje atvystančių ekskursijų iš Amerikos. Aplamai paėmus p. Brazevičiaus iš Lietuvos įspudžiai neblogiausi. Tos pat dienos popiety p. Brazevičius išvyko į namus žadėdamas pakeliui sustoti Baltimorėje, kad aplankyti savo sunų tenai einantį augštuosius mokslus.

Lankėsi SLA. veikėjas ir 30 kuopos valdybos narys p. L. Savickas iš Scranton, Pa. Jis sugrįžo iš Lietuvos rugsėjo 20 d., laivu „Leviathan" ir savo kelione pilniausiai patenkintas. Įspudžius iš Lietuvos parsivežė kuogeriausius. Jam teko lankytis Latvijoj ir Lenkijoj ir jis darydamas palyginimą tikrina, kad Lietuvoje nepalyginamai geresnis gyvenimas, negu by kurioje suminėtų valstybių. Nors Lenkijos ponai labai smarkiai šturmauja ir savo poniškumą demonstruoja, bet darbo žmonių gyvenimas tenai labai sunkus.

Vilniją p. Savickas randa labai sulenkinta ir daugelis tikrų lietuivų, kurie turi valdiškus darbus, yra fanatiški Lenkijos grabintojai. Sutikęs Vilniuje ir tikrų lietuvių patriotų, bet tokių esama ne tiek daug, kiek sulenkėjusių lietuvių.

Važiuojant traukiniu per Lenkiją p. Savickas sutikęs keletą asmenų grįžtančių į Ameriką iš Sovietų Rusijos. Lankiusieji Rusiją yra rusai ir rusiški žydai. Visi kuoblogiausiai kalba apie Rusiją. Kiekvienas iš jų turėję nusistatymą ir reikalingus leidimus pagyventi Rusijoje nuo trijų iki šešių mėnesių, bet visi smukę atgal į Ameriką iš Rusijos prie pirmiausios progos. Nei vienas iš grįžtančiųjų neišgyvenęs daugiau tame „darbininkų rojuje" kaip dešimts dienų. Didesnio vargo, skurdo, nešvarumo ir betvarkės negali buti jokioje pasaulio valstybėje, kaip kad yra Rusijoje. Taip pasakoja grįžtantieji iš tenai.

New Yorke p. Savickas su žmona ir suneliu, kurie automobiliu atvyko iš Scranton, Pa., jo pasitikti prie laivo, paviešėjo porą dienų ir išvyko atgal į namus.

A. B. STRIMAIČIUI SUTIKTUVIŲ VAKARAS.

Kaip jau „Tėvynės" skaitytojams yra žinoma, kad vietinė A. L. T. Sandaros 30 kuopa yra nutariusi suruošti savo nariui ir veikėjui A. B. Strimaičiui sutiktuvių vakarėlį. Kaip žinome, p. Strimaitis su ponia Strimaitiene šiomis dienomis sugrįžo iš Lietuvos, tenai kelis mėnesius paviešėję ir daug apvažinėję. Dabar galiu pranešti, kad minimas p. Strimaičio sutiktuvių vakarėlis įvyks ketvirtadieny, spalių 9 dieną, Victor Koenig valgykloje, 651 Onderdonk Ave., Brooklyno daly Ridgewoode.

Nėra abejonės, kad per tokį ilgą laiką taip nuoširdžiai dirbęs Amerikos lietuvių visuomeninį darbą p. Strimaitis įsigijo nemažą burelį draugų, todel pasitikiu, kad į rengiamą Sandaros 30 kuopos pokilį jo pagerbimui atsilankys nemažas jo draugų burys. Kad visas pokilis butų galima patogiai sutvarkyti, prašome iš anksto rezervuoti vietas pas by kurį komisijos narį: Z. Vitaitienę, 9435 — 86th Ave., Woodhaven, L. I., arba pas V. Daukšį, 99 Wilson St., Brooklyn, N. Y.

Šiame vakare gerb. A. B. Strimaitis pasakys savo įgytus įspudžius Lietuvoje. Bus trumpa programa. Visiems užtikrinta malonus pasilinksminimas jaukioj ir draugingoj atmosferoj.

Z. V.

ARTISTAS BABRAVIČIUS VYKSTA LIETUVON.

Amerikos lietuviams plačiai žinomas ir visų mėgiamas operos artistas ir žymus dainininkas Juozas Babravičius spalių 18 d. išvyksta Lietuvon. Jis vadovaus specialę linksmą rudeninę ekskursiją į Lietuvą, kuri vyks Skandinavų Amerikos Linijos didžiuoju populiariu laivu „Frederik VIII". Ekskursija išplauks iš New Yorko į Klaipėdą per Kopenhagą.

Tenka patirti, kad visi Amerikos lietuviai, kurie laukė rudenio keliauti aplankyt savo senąją tėvynę, rengiasi keliauti su dainininko Babravičiaus vadovaujama ekskursija. Reikia pastebėti, kad labai geras visų nusistatymas keliauti su šia ekskursija, nes turės linksmą ir malonę kelionę ir visi ekskursantai bus gražiai sutikti kur tik jie apsilankys. Linkėtina kuogeriausio pasisekimo šiai ekskursijai.

Ekskursantas.

TREČIOKAS RAŠO IŠ KELIONĖS.

SLA. veikėjas ir laivakorčių agenturos savininkas p. A. S. Trečiokas iš Newark, N. J., dar budamas kelionėje rašo „Tėvynės" redakcijai sekamai:

„Lietuvoje buvo taip smagu ir malonu tas kelias dienas praleisti, kad net ir nepasijutau, kaip tas brangusis laikas greitai prabėgo ir pasijutau tik, kad aš jau vėl kely į New Yorką. Taigi šio rugsėjo 5 d. keliaudamas iš Berlyno į Rotterdamą ir turėdamas valandėlę liuoso laiko skubu pranešti, kad visa kelionė, su visais sustojimais, buvo labai gera ir maloni. O ypatingai Lietuvoje, kuomet Lietuvos šauliai taip iškilmingai sutiko, priėmė ir pavaišino, tai stinga ir žodžių to malonaus įspudžio apibudinimui. Taipgi reikia pasakyti tą patį ir apie Holland America Liniją, kuri keleivius labai gerai aptarnauja, o ypatingai laivuose. Apie 15 šio rugsėjo mėn. jau busiu namieje, tai prie progos žodžiu pranešiu savo įspudžius iš kelionės."

„VAIRAS" VAIDINA.

Pirmą kartą šį metą stato scenon penkių veiksmų gyvenimo vaizdą „Žmogžudžiai". Reikia pastebėti, kad „Vairas" per dviejų metų veikimą pasistengė sulošti aštuonis veikalus: šešias komedijas, vieną melodramą ir misteriją. „Žmogžudžiai" pirmas mėginimas rimtoje dramoje. Patyrę vaidylos kaip P. Bertulis, E. Tijonaitis, A. Janukenaitė, J. Bulovaitė, A. Revukas ir kiti savo roles atsidėjusiai mokinasi. Teatras įvyksta spalių 11 ir 12 d. Nepamirškite.

Jurgis.

SLA. 38 KP. SUSIRINKIMAS.

Brooklyno S. L. A. 38 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks ketverge, spalio 2 d., 7 val. vakare, „Vienybės" svetainėje, 193 Grand St. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti savo duokles. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 38 kuopos. Priegtam pranešu, idant reikaluose kuopos nariai kreiptųsi žemiau paminėtu antrašu:

A. Lesniauskas,
928 — 215th St.,
Queens Village, L.I., N.Y.
Tel. Hollis 7606.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS
322 Holbrook Avenue
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—3 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

5 DIENOS ANT VANDENYNO
PER CHERBOURG — 6 PER BREMEN
keliaujant iš Lietuvos ir į
LIETUVĄ
greičiausiais garlaiviais
BREMEN
IR
EUROPA
arba populiariu ekspresiniu garlaiviu
COLUMBUS
Informacijų klauskit pas vietinį agentą arba
NORTH GERMAN
LLOYD
57 B'way, New York.

Reumatizmas Sausgėle
Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Saugėle Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai naikina kuno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.
CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c. per paštą 55c. ar dvi už $1.05
Dukart tvirtesnė 75c.
Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.
JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Naujausi
TEATRAI

Atgimimas
4 aktų tragedija iš kovų už spaudą. Lošia 7 vyrai, 2 moterys. 50c
Divorsas
3 aktų komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoj. Lengva statyti. Lošia 6 vyrai, 4 mot. ... 50c
Palangos Ponaitis
3 aktų komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoj. Lošia 4 moterys, 7 vyrai 50c
Šventadarbiai
Vieno akto tragedija iš kovų už spaudą. Lošia 3 m,, 1 vyrai. 25c
Žemės Rojus
3 veiksmų komedija iš Amerikiečių gyvenimo. Lošia 5 vyrai ir 4 moterys 50c
DU BAILIU — 1 akto komedija. Lošia 2 moterys, 3 vyrai 15c
"KRYŽIOKAS" — 2 atidengimų komedija. Lošia 2 vyrai 15c
GRAFAS KAIMIEČIO BERNU — 6 aktų komedija. Lošia 9 vyrai ir 3 moterys 25c
RYTŲ PILIS — drama 5 aktuose, Lošia 9 vyrai, 5 moterys ... 35c
UŽKEIKTA MERGELĖ — 4 aktų pasaka. Lošia 5 v., 2 m. 15c
REIKALAUKIT DABAR!
"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

Žymiausio Lietuvių Dainininko
JUOZO BABRAVIČIAUS
— rengiama —
Didelė Rudeninė Ekskursija
LIETUVON
Skandinavų Amerikos Linija
Populiariu ir Dideliu Laivu
"FREDERIK VIII"
Iš New York Spalių 18 d., V.D. 1930
Į KLAIPĖDĄ
Per Kopenhageną
NEVĖLUOKIT — RUOŠKITĖS IŠ ANKSTO!
Visais Ekskursijos Reikalais Kreipkitės Pas Savo Agentą arba
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
27 Whitehall Street, New York City.
248 Washington Street, Boston, Mass.
130 No. La Salle Street, Chicago, Ill.

MARGUČIO DAINOS
34 DAINOS UŽ $1.00
Puikus rinkinys A. VANAGAIČIO linksmų, juokingų ir rimtų dainų, kuriame telpa: 7 solo dainos, 15 dviem balsais, 2 trims balsais, 8 chorui dainos ir du piano kuriniai.
Chorams didelė nuolaida.
Reikalaukite:
MARGUTIS
2437 W. 69-th St., Chicago, Ill.

JUOZO AMBRAZIEJAUS AGENTURA

Seniausias iš lietuvių agentas tame biznyje ir Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos pirmininkas. Parduoda laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos, siunčia pinigus litais ir doleriais. Daro visokį (Insurance) apdraudą gyvasties ir nuo ugnies, parduoda namus, ukes, lotus. Importuoja iš Lietuvos kumpius, lašinukus-bekoną, grybus-baravykus, liepų medų ir daug kitų reikmenų. Reikalui esant kreipkitės, o busite pilnai patenkinti ilgametine praktika reikale kelionės Lietuvon ir tikrais gerais lietuviškais produktais. Tel. Greenpoint 5975.
168 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Greitas Laivų Patarnavimas į Europą
PER HAMBURGĄ MUSŲ MODERNINIAIS LAIVAIS
HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK
Išvažiuoja reguliariai kas savaitę, prieinamos kainos. Tiesioginiai gelžkeliais susisiekimai su Lietuva. Taipgi reguliariai išplaukimai mųs populiariais kambariniais laivais:
ST. LOUIS, MILWAUKEE IR CLEVELAND
Del informacijų kreipkitės į lokalinius agentus musų
HAMBURG-AMERICAN LINE
89 Broadway + + + New York

LABAI PATOGI IR LINKSMA KELIONĖ Į
LIETUVĄ
ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
(Swedish American Line)
PATOGUS SUSISIEKIMAS
NEW YORK-KLAIPĖDA
(Via Gothenburg)
Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjunga Amerikoje
Rengia RUDENINĘ EKSKURSIJĄ
NAUJAM MOTORLAIVĮ
KUNGSHOLM
Ekskursijos vadas p. J. V. ADOMAITIS
Lietuvos Šaulių Sąjungos Spaudos Atstovas
Išplaukia iš New Yorko Spalio 11 d. V.D.M.
LAIVŲ IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORKO
M. S. GRIPSHOLM ..... Šešt. Spalio 4,
M. S. KUNGSHOLM ..... Šešt. Spalio 11.
Spalio 11 išplaukia Lietuvių Ekskursija į Lietuvą.
S. S. DROTTNINGHOLM ..... Šešt. Spalio 18
M. S. GRIPSHOLM ..... Šešt. Lapkričio 1
M. S. KUNGSHOLM ..... Šešt. Lapkričio 8
S. S. DROTTNINGHOLM ..... Šešt. Lapkričio 29
M. S. GRIPSHOLM ..... Šešt. Gruodžio 6
Del platesnių informacijų kreipkitės pas arčiausį Tamstai agentą arba bent kurią musų Linijos raštinę. Gauk lietuvių kalboj specialiai atspaustą cirkuliorį apie Liniją. Gaunami pas agentus ir musų raštinėse.
RAŠYK:
SWEDISH AMERICAN LINE
21 STATE STREET, NEW YORK CITY

JAUNUOLIŲ MOKYKLOS
RANKVEDĖLIAI
ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutaisė J. Damijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokinant lietuviškai skaityti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida ..... 35c.
VAIKŲ DARŽELIS. Skaitymai antriesiams mokslo metams. Sutaisė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po ABC. ..... 75c.
GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaičio. Vadovėlis mokykloms pirmutinei gramatikos kliasai. Trečias pataisytas leidimas ..... 75c.
SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutaisė P. Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po Vaikų Darželio augštesnėms kliasoms $1.00
KRAŠTO MOKSLO SKAITYMO RINKINYS. Sutaisė J. Damijonaitis. Knyga, vartojama augštesnėse kliasose susipažinti su Lietuvos istorija, geografija ir žmonių gyvenimu bei veikėjais. Kaina ..... 75c.
VIENYBĖ
193 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

SKAITYKITE
"NAUJIENAS"
Pirmas ir Didžiausias Dienraštis Amerikoje. Kas užsirašys dabar, gaus Kalendorių 1930 m. ir Vienintėlę Amerikos Biznio Rodyklę 100 pusl., didelio formato DYKAI.
Metinė prenumerata Amerikoje $7.00
Chicagoje ir Lietuvoje 8.00
Siųskite money orderiais arba čekiais, adresuodami:
„NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.